This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

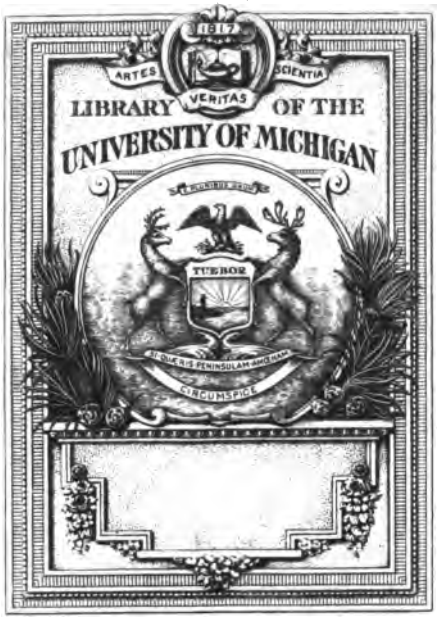

RECEIVED IN EXCHANGE
FROM
Bernice P. Bishop Museum

BS
2574
.K9
1865

Bible. N.T. Matthew. Kusaie. 1865

MWO SASU

LUN

JISUS KRAIST LEUM LAS,

Gospel by Matthew.
Kusaien Dialect,
Micronesia.
B. T. Snow.

MA

MATTU EL SIM.

HONOLULU, OAHU:
H. M WHITNI, EL ORALA.
1865.

Exch.
Bernice P. Bishop Museum
6-30-30

MWO SASU LUN JISUS KRAIST LEUM LAS MA MATTU EL SIM.

SIUF I.

FWIL in Buk lun Jisus Kraist, tulig natal Devid, tulig natal Abream.

2 Abream el oswela Aisak ; *a* Aisak el oswela Jekob ; *a* Jekob el oswela Judas *a* met lel ;

3 *A* Judas el oswela Feres *a* Zera nutin Temar ; *a* Feres el oswela Esrom ; *a* Esrom el oswela Aram ;

4 *A* Aram el oswela Aminadab ; *a* Aminadab el oswela Naasson ; *a* Naasson el oswela Salmon ;

5 *A* Salmon el oswela Boos nutin Rakab ; *a* Boos el oswela Obed nutin Rut ; *a* Obed el oswela Jesse ;

6 *A* Jesse el oswela Devid togusa ; *a* Devid togusa el oswela Solomon nutin mutan kiyel Uraias ;

7 *A* Solomon el oswela Roboam ; *a* Roboam el oswela Abaia ; *a* Abaia el oswela Asa ;

8 *A* Asa el oswela Josafat ; *a* Josafat el oswela Joram ; *a* Joram el oswela Osaias ;

9 *A* Osaias el oswela Joatam ; *a* Joatam el oswela Akas ; *a* Akas el oswela Esekaias ;

10 *A* Esekaias el oswela Manasses ; *a* Manasses el oswela Amon ; *a* Amon el oswela Josaias ;

11 *A* Josaias el oswela Jekonaias *a* met lel, akurun pal si ke utukla nu yin Babilon ;

12 *A* tuk ke utukla elos nu yin Babilon, Jekonaias el oswela Salatiel ; *a* Salatiel el oswela Zorobabel ;

13 *A* Zorobabel el oswela Abaiud ; *a* Abaiud el oswela Elaiakim ; *a* Elaiakim el oswela Asor ;

14 *A* Asor el oswela Sadok ; *a* Sadok el oswela Akim ; *a* Akim el oswela Elaiud ;

15 *A* Elaiud el oswela Eliasur ; *a* Eliasur el oswela Mattan ; *a* Mattan el oswela Jekob ;

16 *A* Jekob el oswela Josef tumal Meri; *su* isus Jisus, *pan*-pan Kraist.

17 Tu fwil nu kemwu Abream mi nu Devid fwil si *nul* akos ; *a* Devid mi nu ke pal si utukla elos nu yin Babilon fwil si *nul*

akos ; *a* ke utukla elos nu yin Babilon nu ke'l Kraist fwil si *n*ul akos.

18 *A* is*u*sla lun Jisus Kraist ou i*n*i : Ke Meri nine k*i*el *a* Josef eltal akeni, met eltal tukeni tuk elos konoilok el la putetê ke *N*un Mutal.

19 Na Josef met tumal, el met payi, el tiu lu*n*sel malu*n*lu*n*alak, el nunku mu el likiye mwukunla.

20 *A* ke el nunku kutu ma i*n*i, liye, lipufon lun Leum sikmi nu sel in memi, fwaka*n*, Josef nutin Devid, kom tiu *s*a*n*in esal Meri k*i*yum ; tu ma in siel ma lun *N*un Mutal.

21 *A* el tufwa is*u*sla tulig mogul, *a* kom fwa pa*n*pa*n* el JISUS : tu el fwa mola*n*la met lal liki ma koluk.

22 *A* ma nu kemwu ma i*n*i orek tari, tu ma payikin ma met palu fwak ke Leum, fwaka*n*.

23 Liye, mutan si tiu etu met, el la putete, *a* el fwa is*u*sla tulig mogul, *a* elos fwa pa*n*pa*n* el Emmanuel ; ma tafwal God yuros.

24 *A* Josef ke el motul tukakak, el oru oanu lipufon lun Leum fwak nu sel, *a* el es mutan k*i*el :

25 A el tiu eta'l nu ke el is*u*sla tulig mogul si na*n*al met : *a* el pa*n*pa*n* el JISUS.

SIUF II.

I*N*I ke Jisus el is*u*sla in Betleem an Judea, pal si ke Erod tagusa, liye, kutu met lalmetmet elos tuku yin fwatu takmu we nu Jerusalem.

2 Fwaka*n*, Pa ya el is*u*sla Togusa lun Sus ? tu kut liye itu lal yin fwatu takmu we, *a* tuku in ali nu sel.

3 Ke Erod to*g*usa el lo*n*, el taninfo*n*, *a* Jerusalem nu kemwu oelul.

4 *A* ke el *s*ulu*n*i nu kemwu met tol fulat *a* met *s*im lun metu, el siyuk nu selos pa ya an Kraist el is*u*sla we.

5 *A* elos fwak nu sel, Yin Betleem an Judea : tu ou i*n*i met palu el *s*imisla ;

6 *A* kom Betleem, fwal Juda, tiu srikla in oeu*n* leum Juda : tu Leum el fwa *s*om liki kom, *s*u sropu liye met luk Israel.

7 Na Erod ke el pa*n*on mu met lalmetmet lukla, el siyuk nu selos mu lo pal *n*a itue sikmi.

8 *A* el sipaloswot nu Betleem ; *a* fwak, Fwasot *a* *s*uk tulig fwos mu lo ; *a* ke komwos konoilok, siefwil fwak nu sik, tu *n*a fwa *s*om *a* ali nu sel pe.

9 Ke elos lo*n* togusa, elos *s*omla : *a* liye, itu si, ma elos liye yin fwatu takmu we, el fwas ye mutalos, nu ke el tuku *a* tuwi yin tulig fwos mutu we.

10 Ke elos liye itu, elos e*n*un ma lulap.

11 *A* ke elos ilyuk nu in lomwu. elos liye tulig fwos yurol Meri nine k*i*el, *a* putatle, *a* ali nu sel : *a* ke elos oali*n*alik atro lalos, elos *s*u*n* kise nu sel ; gol, a franku, *a* mur.

12 *A* God el oru nu selos in memi tu elos tiu flokla nu yurol Erod, elos *s*om sienu inganek nu yin selos.

13 *A* ke elos *s*omla, liye, lipu-

fon lun Leum el sikmi nu sel Josef in memi, fwakan, Tukakak, a es tulig fwos a nine kiel, a sokla nu yin Ijip, a kom mutu we nu ke na siefwil fwak nu sum: tu Erod el a suk tulig fwos in unilye.

14 Ke el tukakak, el es tulig fwos a nine kiel ke fon, a somla nu yin Ijip:

15 A mutu we nu ke Erod el mise, tu ma payikin ma met palu fwak ke Leum, fwakan, Na panon mu mwen nutig Ijip mi.

16 Na Erod, ke el liye tu met lalmetmet elos kiapala, el koskusok akinu, a el sapot, a onela tulig mogul fwos nu kemwu in Betleem, a apneni an nu kemwu, ke yiu luo matu a fwos, oanu pal si el siyuk met lalmetmet mu lo.

17 Na ma payikin ma met palu Jeremi el fwak, fwakan.

18 In Rema lonak pusral, eoksra, a tun, a asor lulap, Resel tuninu tulig natal, a el koflanu parak, tu elos wanin.

19 A ke Erod el mise, liyé, lipufon lun Leum sikmi in memi nu sel Josef in Ijip.

20 Fwakan, Tukakak, a es tulig fwos a nine kiel, a som nu fwal Israel: tu elos mise su suk mol lun tulig fwos.

21 A el tukakak, a es tulig fwos a nine kiel, a tuku nu fwal Israel.

22 A ke el lon tu Arkelaus togusa in Judea ar nu fwel Erod papa tumal, el sanen ke fwas nu we: a God el ora nu sel in memi, lun forla nu an Galili:

23 A el tuku a mutu sie an panpan Nasaret: tu payikin ma met palu fwak, Elos panon el Nasarin.

SIUF III.

IN kutu len ino Jon Baptist, el tuku in luti yin mesis Judea.

2 A fwakan, Komwos auliyuk: tu togusaï in kosao akurun tuku.

3 Tu el si ini el su Isaias met palu el polyi, a fwak, Sie pusral wowoyuk yin mesis, Komwos akou inekin Jeova, nakul ma sumwos.

4 A Jon si ini nuknuk lal unen kamel, a kulin me lol in folo; a me mono nel lokus a unni lemnok.

5 Na Jerusalem, a Judea nu kemwu, a an nu kemwu apneni Jordan som nu yurol.

6 A el baptais elos la in Jordan, ke fwakakla ma koluk lalos.

7 A ke el liye ma puspis met Farisi a Saddusi elos tuku nu ke baptais lal, el fwak nu selos. We fwil nutin faipu, su luti nu sumwos in sokla liki ma silun a tuku?

8 Tu oru fwako mwo in kapak lun auliyuk:

9 A tiu nunku insiumwos a fwak, Abream papa tumas: tu na fwak nu sumwos, tu God el ku in orauk tulig nutin Abream ke kutu eot ini.

10 A inipe tulaiu on ke okun saku: tu sak e nu kemwu ke fwokla, a fwako tiu mwo, pokiye, a sisla nu in e.

11 Payi na baptais komwos la ke kufwen auliyuk: a el su

tuku tukuk ku likiyu, fwaluk lal *n*a tiu mwo ke wisye: el fwa baptaisi komwos la ke *N*un Mutal, *a* e:

12 Pal lal in paul, *a* el palela pa lal ma nasnas, *a* eseni wit lal nu in lomwu; *a* el fwa fureuk kulin ma in e kamwul.

13 Na Jisus el tuku Galili mi nu Jordan, nu yurol Jon, lun in baptaisel la.

14 *A* Jon el mu sito, fwaka*n*, mwo liki kom baptaisyu la, ya kom tuku nu yuruk?

15 *A* Jisus el tupokoa*n* fwak nu sel, Tari ma i*n*i: tu mwo kital orek ma payi kemwu. Na el oru nu sel.

16 *A* Jisus, ke baptaisla tari, el fwasiuk kiten misi*n*i liki kofu: *a* liye, kosao igakla nu sel, *a* el liye *N*un lun God sikmi oanu muli oa, *a* tuwi fwe'l.

17 *A* liye, pusral in kosaoemi, fwaka*n*, el i*n*i Mwen kullu nutig, *n*a insimwowo ke el.

SIUF IV.

NA *N*un el kolol Jisus nu yin mesis, tu devil el fwa srifwe'l.

2 *A* ke el lualo len a*n*aul *a* fo*n* a*n*aul, tuk el fwa musinsral.

3 *A* ke pansruf el te srifwe'l, el fwak, Kom fwin MWen natal God, kom *s*ap eot i*n*i in efla bred.

4 *A* el tupokoa*n* *a* fwak, Ma simisla, Met a tiu mol ke bred mugenu, tu ke kas nu kemwu ma God el fwak.

5 Na devil el wisalak nu yin mutal met mutu we, *a* fililye on fwin ma*n*on imwin ali.

6 *A* fwak nu sel, Kom fwin Mwen natal God, kom *s*ifwanu srola nu ten: tu ma *s*imisla, El fwa fwak nu sin lipufon lal keyum: *a* elos fwa tapuk komyuk in paolos, fwin tiu ou i*n*i kutu pal kom kontaye nium ke eot.

7 Jisus el fwak nu sel, Ma simisla pe, Kom tiu srifwe'l Jeova God lom.

8 Devil el siefwil pe wisalak nu fwin eol fulat lanu, *a* luti nu sel togusaï nu kemwu fwalu, *a* mwo nu kemwu lalos;

9 *A* el fwak nu sel, Ma nu kemwu i*n*i *n*a fwa kite kom, kom fwin putati *a* ali nu sik,

10 Na Jisus el fwak nu sel, Satan, kom fwala liki: tu ma *s*imisla, Kom ali nu sin Jeova God lom, *a* oru nu sel mugenu.

11 Na Devil el *s*om lukel, *a* liye, lipufon elos tuku *a* oru nu sel.

12 *A* ke Jisus el lo*n* tu Jon el sisiu*n* nu in lom eot, el *s*omla nu Galili:

13 *A* likie an Nasaret, el tuku *a* mutu yin Kapurnaum, ma on fwin we nu mweu, an siskin an Zabulon a Neftalim:

14 Tu ma i*n*i ma payikin kutu ma Isaias met palu el fwak met, fwaka*n*.

15 Fwal Zabulon, *a* fwal Neftalim, fwin we nu mweu, likin yeno Jordan, Galili lun Met pegan;

16 Met *s*u mutu in losu elos liye kalem lulap: *a* nu selos *s*u mutu in an *a* *n*unin mas kalem sikyuk nu we.

17 Tukin pal si i*n*o Jisus el mutamwauk in luti *a* fwak, Au-

liyuk: tu togusaï in kosao akurun tuku.

18 *A* Jisus ke el fwafwasis mweun an Galili, el liye tamulel luo, Saimon *pa*npa*n* Pitu, *a* Andru met lel, eltal fulalik kwa mweu: tu eltal met kwa.

19 *A* el fwak nu seltal, Komtal fwas tukuk, *a* *n*a fwa orek umtal komtal kwa met.

20 *A* kiten misi*n*i eltal likiye ok, *a* fwas tukol.

21 A ke el *s*om kutu nu met, el liye luo pe tamulel, James nutin Zebedi, *a* Jon met lel, in oaku oelul Zebedi papa tumultal, onon ok lalos: *a* el pa*n* loltal.

22 *A* kiten misi*n*i eltal aliki oaku *a* papa tumultal, *a* fwas tukol.

23 *A* Jisus el fwafwasis yin nu kemwu Galili, lut*a*un in lol*n*ok lalos, *a* luti mwo *sa*su lun togusaï, *a* kela mas e nu kemwu, *a* atuk nu kemwu yurin metu.

24 *A* an Siria nu kemwu lo*n* pu*n*al: *a* elos wis nu yurol met mas nu kemwu, ma atuk, *a* mwaiok, *a* musin devil, *a* musin alwet, *a* mas matoltol; *a* el oralosyuk kela.

25 *A* met puspis tukeni fwas tukol Galili mi, *a* Dekapolis, *a* Jerusalem, *a* Judea, *a* likin yeno Jordan.

SIUF V.

ALIYE met puspis tukeni, el fwasiuk nu fwin eolu: *a* ke el mutu, met tumal lutlut elos fwas nu yurol:

2 *A* el ma*n*alik, *a* luti nu selos, fwaka*n*.

3 In*s*i mwowo lun met sigasrup in *n*un: tu togusaï in kosao ma lalos.

4 In*s*i mwowo lun met asor: tu elos fwa parak.

5 In*s*i mwowo lun met *f*wok pap: tu fwalu fwa ma lalos.

6 In*s*i mwowo lun met musinsralkin *a* malukin ma mwowo: tu elos fwa k*u*p.

7 In*s*i mwowo lun met pakomutu: tu a fwa pakomutu ma lalos.

8 In*s*i mwowo lun met nasnas in *n*un: tu elos fwa liyel God.

9 In*s*i mwowo lun met oru in misla: tu pa*n*pa*n* elos tulig natal God.

10 In*s*i mwowo lun met orek ma mwowo ke met kolya alos: tu togusaï in kosao ma lalos.

11 In*s*i mwowo komwos, ke met kaskas ko nu *s*umwos, *a* orek ma koluk nu *s*umwos, *a* kaskas ko nu kemwu nu *s*umwos, tiu payi, tu komwos met luk.

12 Komwos e*n*unak, *a* in*s*i mwowo lanu: tu ma lulap lomwos in kosao: tu ou i*n*i elos kolyaï met palu *s*u mutu met *s*umwos.

13 Komwos sol lun fwalu: *a* sol fwin tiu emak, fuka soleye? ma tuko kolukla, *a* sisila, *a* lo*n*yu nu ke niin metu.

14 Komwos kalem lun fwalu. An si met mutu we on fwin eolu koflanu mwukunla.

15 Metu elos tiu akosiuk lamu, *a* filiye on ye tupu, tu on ke sikon lamu; *a* kofleuk nu kemwu in lomwu.

16 *S*u*n* kalem lomwos in kol*a*k ye mutun metu, tu elos fwa

liye me mwo ma komwos oru, *a* oru mwo lanu nu sin Papa tumomwos in kosao.

17 Tiu nunku mu tu *na* tuku in kanaowisla ma *sap*, *a* ma palu: *na* tiu te kanaowis, *na* te oru in payi.

18 Tu payinu *na* fwak nu *sumwos*, Nu ke kosao *a* fwalu *somla*, sie akul sisik *a* sie *narnar* lůn me *sap* koflanu *waninla*, nu ke ma nu kemwu orek payi.

19 Tu met *su* kanaowis sie me *sap* srik liki nu kemwu *ini*, *a* fwa luti nu sin met ou *ine*, *panpan* el srik liki in togusaï in kosao: *a met su* oru *a* luti mao, *panpan* el yok in togusaï in kosao.

20 Tu *na* fwak nu *sumwos*, Tu mwo lomwos fwin tiu yok liki ma lůn met *sim a* met Farisi, komwos koflanu iliuk nu in togusaï in kosao.

21 Komwos lo*n* ma. matu fwak umet, Nik kom akmus: *a* met *su* akmus el *sanen* ke ma *sun*:

22 *A na* fwak nu *sumwos*, Tu met *su* koskusok sin met lel ke *wanin* ma sripi, el fwa *sanen* ke ma *sun*: *a* met *su* a fwak nu sin met lel, Reka, el fwa *sanen* ke mwolil: *a* met *su* a fwak, Kom lalfon, el fwa *sanen* ke e in hell.

23 Tu, kom fwin ugi kise lom nu in l*an*, *a ino* kom esamak tu ma lium kutu ma alaii kom.

24 Likiye *ino* kise lom ye mutun l*an*, a *som*; met kom eumwela met lium, na tuku *a sun* kise lom.

25 Kiten misini kom eumwela met mwesral lom, ke kom oelul fwas inganek; fwin tiu ou *ini* kutu pal met mwesral es komyu*n* nu sin met *sun*, *a* met *sun* es komyu*n* nu sin ro*so*, *a* sis kom la nu in lom eot.

26 Payinu *na* fwak nu *sum*, kom koflanu fwala liki mao, nu ke kom mol ma nu kemwu nu ke kiten ma sisik.

27 Komwos lo*n* ma matu fwak umet, Nik kom kosro.

28 *A na* fwak nu *sumwos*, Met *su netan* nu sin mutan *a* lun*si* fwas nu yurol; el orek kosro nu sel tari in *siel*.

29 *A* fwin mutom leyut orek, kom koluk, tipella ma *a* sisla liki kom: tu mwo nu *sum* tu sie monum mi*s*alla, *a* tiu monum nu kemwu sisila nu in hell.

30 *A* la pom leyut fwin ore kom koluk, pakala ma, *a* sisla liki kom: tu mwo nu *sum* tu sie monum mi*s*alla, *a* tiu monum nu kemwu sisila nu in hell.

31 Ma fwak met, Met *su* sisla mutan kiel, mwo el *sun* nu sel me *sim* lun sisila:

32 *A na* fwak nu *sumwos*, Tu met *su* sisla mutan kiel, el fwin tiu kosro, el ora'l lun met kosro: *a* met *su* payuk el *su* sisila, el orek kosro.

33 Siefwil pe, komwos lo*n* ma matu fwak umet, Nik kom *s*ifwanu fulakin pusupas, *a* kom *s*ifwanu fulakin kom nu sin Jeova:

34 *A na* fwak nu *sumwos*. Nik komwos sranu fulak: tiu nu kosao; tu me mutu lun God:

35 Tiu nu fwalu; tu me fwolkin nial: tiu nu Jerusalem; tu ma an sin Togusa lulap.

36 Nik kom fulakin *s*iufum,

tu kom koflanu oru sugo aun siufum in fwosfwos *a* sralsral.

37 *A* lela kaskas lomwos, Aok, aok; Mo, mo: tu kutenu ma fwin yok liki ma *ini*, koluk.

38 Komwos lo*n* ma fwak met, Muta topkin muta, *a* mwis topkin mwis:

39 *A* *na* fwak nu *s*umwos, Tu komwos tiu asikeli ke ma koluk: *a* met *su* tokalik olum leyut, siefwil forla nu sel lesi.

40 *A* met fwin oru nu *s*um nu ke *s*un, *a* esla nuknuk lu lom, mwo kom *s*un pe nu sel nuknuk lik.

41 *A* met *su* kaifwi kom in fwas nu ke mail si, oelul fwas nu ke luo.

42 *S*un nu sel *su* siyuk *s*um, *a* met *su* asroa kom nik kom forla luk el.

43 Komwos lo*n* tu ma fwak met, Mwo kom lu*n*som met kaiwuk lom, *a* sru*n*u met mwesral lom:

44 *A* *na* fwak nu *s*umwos, Mwo komwos lu*n*si met mwesral lomwos, kaskas mwo nu selos *su* kaskas ko nu *s*umwos, oru mwo nu selos *su* sru*n*e komwos, *a* siyuk alos sel God *su* orek ma koluk nu *s*umwos, *a* kolyaï komwos;

45 Tu ou *ini* komwos fwa tulig nutin Papa tumomwos *su* in kosao: tu el oru fwat lal in sikyuk on ke koluk *a* ke mwo, *a* el sipamu auf on ke payi *a* on ke sito.

46 Tu komwos fwin lu*n*si elos *su* lu*n*si komwos, mea mol lomwos? ya met roso elos tiu ou *ini*?

47 *A* komwos fwin pain met liumwos mugenu, mea yok *s*umwos? ya met roso elos tiu ou *ini*?

48 Tu ou *ini* mwo komwos *s*umwosmwos lanu, ou Papa tumomwos *su* in kosao *s*umwosmwos lanu.

SIUF VI.

KOMWOS liau*n* in tiu oru ma payi lomwos ye mutun metu, tu elos liye komwos: fwin ou *ini* Papa tumomwos *su* in kosao el tiu siot me mol lomwos.

2 Oanu *ini* ke kom oru kite, tiu ugug ye mutom, oanu met mwosounkas in imwen lol*n*ok *a* in inganek, tu met mwanak nu selos. Payinu na fwak nu *s*umwos me mol lalos.

3 *A* ke kom orek kite, nik la pom lesi etu ma la pom leyut oru:

4 Tu kite lom fwa lukla: *a* Papa tumom *su* liye in lukla, el sifwanu fwa mol nu *s*um lemtulaiuk.

5 *A* ke kom pre, kom tiu oanu met mwosounkas: tu elos lu*n*selos pre ke elos tu in imwen lol*n*ok *a* in sumwosrik inganek, tu met fwa liye 'los. Payinu *na* fwak nu *s*umwos, Me mol lalos.

6 *A* kom, ke kom pre, iliuk nu in fukil *s*um, *a* ke kom kaliye mutun oaoa lom, pre nu sin Papa tumom *su* in lukla; *a* Papa tumom *su* liye in lukla, el fwa mol nu *s*um lemtulaiuk.

7 *A* ke komwos pre, nik komwos enutnut oanu met pegan: tu elos nunku mu enut el lo*n* tu elos kaskas ka puspis.

8 Mwo komwos tiu ou elos: tu Papa tumomwos el etu ma komwos lunsomwos met, komwos siyuk sel tuk.

9 Tu ou ini komwos pre: Papa tumus su in kosao, E'los oal payi.

10 Togusaï lalos tuku. Orek ma nu fwalu, ou elos oru in kosao.

11 Kite kit len si ini ma kut mono misini:

12 A nunok munas nu ses ke ma koluk las, oanu kut nunok munas sin met orek ma koluk nu ses.

13 A tiu kol kit kut in mel, a es kit la liki ma koluk, tu togusaï lalos, a ku, a mwolanu, ma patpat. Amen.

14 Tu komwos fwin nunok munas sin met ke ma koluk lalos, ouyape Papa tumomwos in kosao el fwa nunok munas ke ma koluk lomwos.

15 A komwos fwin tiu nunok munas sin metu ke ma koluk lalos, ouyape Papa tumomwos el fwa tiu nunok munas ke ma koluk lomwos.

16 A ouyape, ke komwos lalo, tiu oanu met mwosounkas, sililyuk: tu elos sililyuk mutalos, tu met in liye elos la lalo. Payinu na fwak nu sumwos, Me mol lalos.

17 A kom, ke kom lalo, mosuela siufum, a tanla mutom:

18 Tu kom lalo tiu nu sin metu, tu nu sin Papa tumom su in lukla: a Papa tumom su liye in lukla, el fwa siot mwo nu sum lemtulaiuk.

19 Tiu likiye ma mwo lomwos on fwalu, yin mwotil a rus konla, a yin met pusupas konaoselik a puse:

20 A likiye ma mwo lomwos in kosao, yin mwotil a rus tiu konla, a yin met pusupas tiu kanaoselik a tiu puse:

21 Tu yin ma mwo lomwos on we, ouyape yin nunumwos on we.

22 Kolmin manos a mutas: mutom fwin mwo, monum nu kemwu tintininu kalem:

23 A mutom fwin koluk, monum nu kemwu tintininu los. Tu fwin kalem in kom los, los ini ma lulap!

24 Wanin met oru nu sin leum luo: tu el fwa srunu sie, a lunsi sie; ku el fwa srukie sie, a sisla sie. Komwos koflanu oru nu sel God a Mammon.

25 Tu ou ini na fwak nu sumwos, Tiu nunku mu mol lomwos, ma komwos a mono, a ma komwos a nim; a tiu mu ma nukmen monumwos. Ya mol tiu mwo liki me mono, a manos ku nuknuk?

26 Liye mwon yin enenu: tu elos tiu eoki, a tiu kosruni, a tiu ti mu in lomwu: a Pupa tumomwos in kosao el kit alos. Ya komwos tiumwo luk elos?

27 Su sumwos nunku mu ore komwos ma fulat oanu kubit si?

28 A efwo komwos ku nunku nuknuk? Liye kiuf in ima si, elos kapak ma fuka; elos tiu orek ma, a tiu isap:

29 A na fwak nu sumwos, Tu ma nu kemwu mwo lun Solomon tiu yinla oanu ma si ini.

30 *A* God el fwin akkapye mwo ma in ima si, tu on misini, *a* lutu sisla in fwunyou, Ya el tiu oru nu *s*umwos yok liki, Wi komwos lalalfuni ma sisik ?

31 Tu ou *i*ni komwos tiu nunkauk, fwuka*n*, Mea kut mo*n*o? ku mea kut nim? ku pia ma kut a nukoma*n* ?

32 (Tu oasit *s*ukuk ma nu kemwu *i*ni:) tu Papa tumomwos in kosao el etu tu komwos enenu ma *i*ni.

33 *A* met komwos *s*uk nu togusaï lun God, *a* ma payi lal ; *a* el fwa oru nu kemwu ma *i*ni nu *s*umwos.

34 Tu ou *i*ni tiu nunku mu nu lutu : tu lutu fwa nunku kutu ma lutu. Tari ma koluk len si.

SIUF VII.

TIU nunok koluk nu sin met, tu elos fwa nunok koluk nu *s*umwos.

2 Tu oanu komwos nununk'al met, elos fwa nununke komwos pe ; *a* oanu komwos sriki nu sin met, elos fwa sriki nu *s*umwos pe.

3 *A* efwo kom ku liye kutkut in mutun lium, *a* tiu nunku mu *s*ak lulap in mutom ?

4 Ka fuka kom fwak nu sin met lium, Mwo *n*a esla kutkut liki in mutom ; *a* liye, *s*ak lulap in mutomwon ?

5 Kom mwo*s*ounkas, met kom sisla *s*ak liki in mutom ; *a* na kom fwa liye mwo in esla kutkut liki in mutun lium.

6 Tiu *s*u*n* kutu ma mutal nu ke kosro *n*alinul, *a* tiu sisla mwek lomwos nu ke kosro pig, tu elos fwa fwolkeye ye nialos, *a* elos fwa forla *n*alis komi.

7 Siyuk, *a* fwa kite komwos; *s*uk, *a* komwos fwa konoiok : tomwolak, *a* fwa igakla nu *s*umwos :

8 Tu met nu kemwu *s*u siyuk es ; *a* el *s*u *s*uk konoiok ; *a* *s*u tomwolak ma igakla nu sel.

9 Ka met *s*u *s*umwos, tulig nata fwin siyuk pret, el fwa *s*u*n* eot nu sel ?

10 Ka el fwin siyuk ik, el a *s*u*n* nu sel mwet ?

11 Na komwos koluk, fwin etu fuka in *s*u*n* ma mwowo nu sin tulig nutomwos, Ya Papa tumomwos *s*u in kosao el fwa *s*u*n* mwo yok nu selos *s*u siyuk sel ?

12 Tu ma nu kemwu oanu komwos lu*n*somwos met in oru nu *s*umwos, komwos oru ouyape nu selos : tu ou *i*ni manu *a* met palu.

13 Komwos iliuk mutun kol ou sriksrik : tu mutun kol sralap, *a* inganek sralap pailiknu, ma kol nu yin misa lanu, *a* met puspis iliuk nu we.

14 Tu mutun kol ou sriksrik, *a* inganek ou sriksrik, *s*u kol nu yin mol ; *a* met pu konoiok mao.

15 Liau*n* met palu sito, *s*u tuku nu yu*n*omwos in nuknuk lun *s*ip, *a* insialos kosro konaosten.

16 Komwos fwa etalos ke fwako lalos. Ya met elos eseni grep ke kokol, *a* fig ke mu ?

17 Ou *i*ni *s*ak mwo nu kemwu is*u*s fwako mwo ; *a* *s*ak koluk is*u*s fwako koluk.

18 *S*ak mwo koflanu is*u*s

fwako koluk, ouyape sak koluk koflanu isus fwako mwo.

19 Sak e nu kemwu fwin tiu isus fwako mwo pokiye iguri a sisla nu in e.

20 Na ou ini komwos etalos ke fwako lalos.

21 Tiu met nu kemwu su fwak nu sik, Leum, Leum, elos fwa iliuk in togusaï in kosao ; a el su oru ma Papa tumuk in kosao el oere.

22 Met puspis fwak nu sik in len si ino, Leum, Leum, ya kem tiu kaskas in eum ? a in eum kem sisla kutu devil ? a in eum oru ma puspis ma sokuruk ?

23 A na na a fwak nu selos, Na tiu ete komwos · fwala likiyu, komwos su orek ma koluk.

24 Tu ou ini met nu kemwu su lon ma na fwaki ni, a oru, na fwa ora'l oanu met lalmetmet su musa lom sel on fwin eot :

25 A auf kakla, a sronot tuku, a en tumi, a funulye lomwu ; a tiu iguri : tu musa fwin eot.

26 A met nu kemwu su lon ma na fwak ini, a tiu oru, elos oanu met lalfon, su musa lom sel fwin puku :

27 A auf kakla, a sronot tuku, a en tumi, a funulye lomwu ; a iguri : a ma ini iguri ma lulap.

28 A ma ini te oru, ke Jisus el kaskas tari, met elos kaksakin ke ma luti lal :

29 Tu el luti nu selos oanu ku, a tiu oanu met sim.

SIUF VIII.

KE el oatu fwin eolami, met puspis tukeni fwas tukol.

2 A liye, lepu si tuku a sinakunal, fwakan, Leum, kom fwin lunsom, kom ku in oreyula in nasnas.

3 A Jisus el sralot paul, a kalilye, fwakan, Na ke ; kom in nasnas. A kiten misini lepu si el nasnas la.

4 A Jisus el fwak nu sel, Liaun, nik kom fwak nu sin met ; a fwas, a luti komiun nu sin met tol, a sun kise ma Moses el sap, tu in orek ma lo nu selos.

5 A ke Jisus el utiuk nu in Kapernaum, met meun si liaun met siefok el tuku nu yurol, nus el,

6 A fwakan, Leum, met foko luk os yin sik mas ma toltol, keokinu.

7 A Jisus el fwak nu sel, Na fwa tuku a unuella.

8 Met meun si tupokoan a fwak, Leum, na tiu mwo, nik kom tuku nu fwin tukin ium sik : a kom fwaknu, a met foko luk fwa kela.

9 Tu na met leum si, met meun luk : a na fwak nu sin sie, Som, a el som ; a nu sin sienu, Tuku, a el tuku ; a nu sin met foko luk, Oru ma ini, a el oru.

10 Ke Jisus el lon, el lut, a fwak nu selos su fwas tukol, Payinu na fwak nu sumwos, Na tiu konoiok ma lalalfuni lulap ou ini, mo, tiu in Israel.

11 A na fwak nu sumwos, Tu met puspis fwa tuku yin fwatu takmu we a yin fwatu tili we, a elos fwa mutu yurin Abream, a Aisak, a Jekob, in togusaï in kosao.

12 A tulig lun togusaï fwa

sisila nu yin los liki losu: ni yin tun *a nanornor* in mwuse.

13 *A* Jisus el fwak nu sin met meun si, Fwasot; *a* oanu kom lalalfuni a fwa oru nu sum. *A* kiten misini met foko lal el kela ke auu si.

14 *A* ke Jisus el ilyuk nu in lom sel Pitu, el liye nine kien mutan kiel onu, *a* mas fwol.

15 *A* el kalye paul, *a* mas fwol waninla luk el: *a* el tukakak, *a* oru nu selos.

16 *A* ke eukela, elos wis nu yurol met puspis musen devil: *a* el sisla nunas liki ke pusral, *a* unu elos la nu kemwu su mas:

17 Tu oru ma payi ma Isaias met palu el polyi, fwakan, El sifwanu srukak munas las, *a* wis mas las.

18 Ini ke Jisus el liye met puspis apnulani, el sap in fwasot nu lefwalo.

19 *A* sie met sim el tuku, *a* fwak nu sel, Met luti, na ke fwas tukom yin nu kemwu kom fwas nu we.

20 *A* Jisus el fwak nu sel, Kosro foks elos mutu in lufu, *a* mwon in enenu elos mutu in auno; *a* Mwen nutin met wanin an siufel on nu we.

21 *A* sienu met tumal lutlut el fwak nu sel, Leum, lela na sompukinye papa tumuk met.

22 *A* Jisus el fwak nu sel, Fwas tukuk; *a* lela met misi pukinye met misi lalos.

23 *A* ke el sroauk nu fwin oaku, met tumal lutlut elos sroauk tukol.

24 A liye, en lulap tuku nu mweu, ou tu nuamwot afwunla oaku: *a* el motulnu.

25 *A* met tumal lutlut elos tuku, *a* oksalak, fwakan, Leum, moli kit la: kut a misi.

26 *A* el fwak nu selos, Efwo komwos ku sanen, we komwos lalalfuni ma sisik? Na el tukakak, *a* igul en *a* mweu; *a* ini mis lanu.

27 *A* met elos lut, fwakan, We met measi, tu en *a* mweu aksol!

28 *A* ke el tuku lefwalo, yin met Gergesa mutu we, ino met luo musin devil sunol, eltal fwase liki inkulyuk mi, koskusok akinu, ou tu wanin nu met fwas alukela nu we.

29 *A* liye, elos panon, fwakan, Mea kut oru nu sum, Jisus, Mwen natal God? ya kom tuku nu yinu in orek ma koluk nu ses met pal si?

30 *A* an lusla nu selos, un kosro pig si ma puspis mono we.

31 *A* devil elos pre siyuk sel fwakan, Kom fwin sis kit la, kut lunses som nu in un kosro pig.

32 *A* el fwak nu selos, Fwala. *A* ke elos fwas liki tari, elos som nu in un kosro: *a* liye, un kosro nu kemwu oatu makeku nu yin lual mweu, *a* elos mise nu in kofwo.

33 *A* elos su liye'losyun kainla, *a* som nu yin met mutu we, *a* fwakak ma nu kemwu, *a* kutu ma oru nu sin met musin devil.

34 *A* liye, nu kemwu mutu yin met mutu we elos fwas liki sunol Jisus: *a* ke elos liye'l, elos pre siyuk sel in fwala liki an selos.

SIUF IX.

AEL sroauk nu fwin oaku, *a* kolla, *a* tuku nu yin sel.

2 *A* liye, elos wis nu yurol sie met mas matoltol, on fwin kulus si: *a* Jisus liye lalalfun'olos, el fwak nu sin met mas matoltol, Tulig, enun; ma koluk lom nunok munas sum,

3 *A* liye, kutu met sim fwak insi elos El enum.

4 *A* Jisus etu nunkalos, el fwak, Efwo komwos ku nunku ma koluk insi umwos?

5 Ka su fusas liki in fwak, Ma koluk nunok munas nu sum; ku fwak, Tukakak, *a* fwas?

6 *A* tu komwos fwa etu tu Mwen nutin met ma ku lal on fwalu in nunok munas ke ma koluk (na el fwak nu sin met mas matoltol,) Tukakak, srukak kulus kium, *a* fwas nu in lom sum.

7 *A* el tukakak, *a* som nu in lom sel.

8 *A* ke met puspis tukeni liye elos lut, *a* oru mwo lanu nu sel God, su sun ku ou ini nu sin metu.

9 *A* ke Jisus som liki an si ini, el liye met si, el Mattu, el mutu ye mutun roso: *a* el fwak nu sel, Fwos tukuk. *A* el tuyuk, *a* fwas tukol.

10 *A* ini te oru, ke Jisus el mutu mono in lomwu, liye, ma puspis met roso *a* met koluk elos tuku *a* mutu yurol a met tumal lutlut pe.

11 *A* ke met Farisi elos liye, elos fwak nu sin met tumal lutlut, Efwo ku met luti lomwos mutu mono yurin met roso *a* met koluk?

12 *A* ke Jisus el lon el fwak nu selos, Met ku elos tiu enenu met satal, tu met mas mugenu.

13 *A* komwos som *a* lutlut ma ini, Na lunsik pakomutu, *a* tiu kise: tu na tiu tuku in panon mu met payi, tu met koluk mugenu in auliyuk.

14 Na met lutlut lal Jon elos fwas nu yurol, fwakan, Efwo kut ku *a* met Farisi lalo pal puspis, *a* met lutlut lom tiu lalo?

15 *A* Jisus el fwak nu selos, Ya tulig in fukil nutin met pusla elos asro ke met pusla mutu yurolos? *a* kutu len fwa tuku, ke met pusla el som lukelos, *a* na elos lalo.

16 Wanin met likiye ipen nuknuk sasu nu ke nuknuk ma; tu ma filiye nakla esla kute liki nuknuk, *a* musa yokoilik.

17 Ouyape met tiu filiye wain sasu nu in sifwa matu, fwin ou ini sifwa fogolik, *a* wain sirorla, *a* sifwa musalsala: *a* elos filiye wain sasu nu in sifwa sasu, *a* eltal mwo.

18 Ke el kaskas kutu ma ini nu selos, liye, leum si el tuku nu yurol, *a* ali nu sel, fwakan. An nutig el akurun nu misi ini: *a* fwasu *a* likiye pom on ke'l, *a* el fwa mol.

19 *A* Jisus el tuyuk *a* fwas tukol, *a* met tumal lutlut pe.

20 *A* liye, mutan si musin sa ke yiu sie nul luo el fwas tukol, *a* kalye siske nuknuk lal:

21 Tu el fwak insi el, Na fwin kalye nuknuk lal, na fwa mol.

22 *A* Jisus el tapulla; *a* ke el liye'l, el fwak, An, *e*nun; lalalfu*n*i lom ore kom in kela. *A* mutan si el kela ke auu si i*n*i.

23 *A* ke Jisus el tuku nu in lom sin leum, *a* liye met usuk sisik *a* kutenu met *s*asa,

24 El fwak nu selos, Sesekla; tu mutan fwos el tiu mise, *a* el motul. *A* elos isrunal.

25 *A* ke met elos illa, el ilyuk, *a* el es paul, *a* mutan fwos el tukakak.

26 *A* ma i*n*i sulkakin yikelik nu fwal si i*n*i nu kemwu.

27 *A* ke Jisus el *s*om liki an si i*n*i, met kun muta luo fwas tukol, wowoyu*n*, Mwen nutin Devid, pakomutetalu.

28 *A* ke Jisus el utyuk nu in lomwu, met kun muta luo tuku nu yurol: *a* Jisus el fwak nu seltal, Ya komtal lalalfu*n*i tu *n*a ku in oru ma i*n*i? Eltal fwak nu sel, Ao, Leum.

29 Na el kalye mutaltal, fwaka*n*, Ma nu *s*umtal oanu komtal lalalfu*n*i.

30 *A* mutaltal *n*utalik: *a* Jisus el fwaka*n* sumoseye nu seltal, Nik komtal oeru nu sin met.

31 *A* ke eltal *s*omla, eltal sulkakunalik ma el oru nu fwal si i*n*i nu kemwu.

32 Ke elos *s*omla liki, liye, elos wis nu yurol met silo*n*kas si musin devil.

33 *A* ke el sisla devil lukel, met silo*n*kas el kaskas: *a* met puspis tukeni elos lut, fwaka*n*, Met kut tiu liye ou i*n*i in Israel.

34 A met Farisi elos fwak, el sisla devil liki ke leum lun devil.

35 *A* Jisus el fwafwasis nu yin lulap met mutu we *a* yin sisik, luti in lol*n*ok lalos, *a* kaskas ma mwo *s*asu lun togusaï, *a* kela mas e nu kemwu *a* atuk nu kemwu yurin metu.

36 *A* ke el liye met puspis tukeni, el pakomutalos, tu elos mululla *a* fwaselik, oanu *s*ip wanin met sropu.

37 Na el fwak nu sin met tumal lutlut, Ma puspis kapak masla orani wisak, *a* met pu oru;

38 Tu ou i*n*i komwos pre nu sin Leum lun ma kapak masla, tu el fwa sipaot met in orek ma nu yin kapak masla.

SIUF X.

AKE el pa*n*on mu met si *n*ul luo tumal lutlut, el *s*u*n* nu selos ku in sisla *n*un fokfok, in sis elos la, *a* in kela mas e nu kemwu *a* atuk nu kemwu.

2 *A* elos ou i*n*i lun met *s*ap si *n*ul luo: Masi metu Saimon *s*u pa*n*pa*n* Pitu, *a* Antru met lel; James nutin Sebeti, *a* Jon met lel;

3 Filip, *a* Bartolomu; Tomas, *a* Mattu roso; James nutin Alfeus, *a* Lebbeus, *e* mwulal Taddeus;

4 Saimon Kenanait, *a* Judas Iskariot, el *s*u tukakunulak.

5 Si *n*ul luo i*n*i Jisus el sipaot, *a* oru nu selos, fwaka*n*, Nik mit fwas nu inganek lun Met pegan *a* nikmit ilyuk nu yin met Simaritan mutu we:

6 Tu mwoliki *s*om nu yurin *s*ip tula lun sou lun Israel.

7 A, ke komwos *s*om, kaskas, fwaka*n*, Togusaï in kosao akurun tuku.

8 Oru met mas in kela, met lepu in nasnas, met misi in molyuk, sisla devil liki: komwos esla ke tiu mol, kitala ke tiu mol.

9 Tiu filiye gol, a bras in atro lomwos;

10 Tiu nuk ke fwafwasis, tiu koat luo, tiu fwaluk, tiu sikal; tu met orek ma mwo sun ma nel.

11 Komwos fwin fwasius yin lulap a yin sisik met mutu we, siyuk su mwo yinu; a mutu we nu ke komwos somla.

12 A ke komwos ilyuk nu in lomwu, tan ma.

13 A lom fwin mwo, misla lomwos, on fwe: a fwin tiu mwo misla lomwos, foloko nu yuromwos.

14 A elos nu kemwu su tiu es komwos, a tiu lon ma komwos fwak, ke komwos som liki lom ku yin si ini, fotonla fok ke niumwos.

15 Payinu na fwak nu sumwos, Fwal Sodom a Gomorra mwo liki an si ini, in len osun.

16 Liye, na sipe komwos la oanu kosro sip nu fwin kosro wolf: ou ini mwo komwos lalmetmet oanu semis, a oa oanu muli oa.

17 A sismouk metu: tu elos fwa es komwos yuk nu ke mwolil, a elos fwa srinil komwos in lolnok lalos.

18 A elos fwa wis komwos yuk nu ye mutun leum a togusa ke na, tu orek ma lo lain elos a Met pegan

19 A ke elos wis komwos yuk, tiu nunkauk kutu a fuka ma komwos a fwak; tu na fwa siot nu sumwos kutu ma komwos a fwak ke auu si ino.

20 Tu tiu komwos a fwak, a Nun lun Papa tumomwos el fwak in sumwos.

21 A met lel fwa asun met lel nu ke misi, a papa tulig: a tulig elos tuyuk lain papa nine, a oru nu selos nu ke misi.

22 A met e nu kemwu fwa srune komwos ke ek; a el su oru mwo nu tuko fwa mol.

23 A ke elos kolyal komwos yin si ini met mutu we, komwos sokla nu sienu an: tu payinu na fwak nu sumwos, Komwos tiu fwas tari nu yin nu kemwu in Israel, nu ke Mwen nutin met tuku.

24 Met tuma lutlut el tiu fulat liki met luti, a met kulansap tiu fulat liki leum lal.

25 Tarinu tu met tuma lutlut oanu met luti lal, a met kulansap oanu leum lal. Elos fwin panpan met fwunmet Beelsebub, ya yok liki elos panpan pe met lun met fwunmet?

26 Ou ini tiu sanen selos. tu wanin kutu ma afne, a fwa tiu igasla; a mwukin, a fwa tiu etauk.

27 Ma na fwak nu sumwos in los, komwos kaskas in kalem: a ma komwos lon in sreumwos, komwos fwakot on fwin manon lomwu.

28 A tiu sanen selos su uniye manos, a tiu ku in uniye nunas: a mwoliki sanen sel su ku in kanaosla nunas a manos pe in hell.

29 Ya met tiu kutakot kiten mwon luo ke kiten muni sisik?

a sie fwin putati nu in foko Papa tumomwos el liau*n*.

30 *A* aun *s*iufumwos nu kemwu el oakla.

31 Ou i*n*i komwos tiu *s*ane*n*; tu komwos mwoliki kiten mwon sisik puspis.

32 Ou i*n*i met nu kemwu *s*u fwaky*u*yuk ye mutun metu, ouyape *n*a fwa fwakalak ye mutun Papa tumuk *s*u in kosao.

33 *A* met *s*u lafwekinyu ye mutun metu, *n*a ouyape fwa lafwekunal ye mutun Papa tumuk in kosao.

34 Tiu nunku mu tu *n*a tuku in sipamu misla: Na tiu tuku in sipamu misla, tu kutlas.

35 Tu *n*a tuku in oru met si laien papa tumal, *a* tulig mutan laien nine kial, *a* tulig talap lain nine talupal.

36 *A* met mwesral lun me sou ol.

37 El *s*u lu*n*si papa *a* nine yoklikiyu, tiu mwo nu sik: *a* el *s*u lu*n*si mwen *a* an yoklikiyu, tiu mwo nu sik.

38 *A* el *s*u tiu es *s*aksin sugo lal, *a* fwas tukuk, tiu mwo nu sik.

39 El *s*u konoiok mol lal fwa tula mao: *a* el *s*u tula mol lal keik, fwa konoiok mao.

40 El *s*u es kom, es yumi; *a* el *s*u es yumi, es al *s*u sipeyumi.

41 El *s*u es met palu in el met palu, fwa es mol lun met palu; *a* el *s*u es met payi in el met payi, fwa es mol lun met payi.

42 *A* el *s*u fwa *s*u*n* me nim nu sin sie ma sisik luk alin kof eou si in el met tuma lutlut, payinu *n*a fwak nu sumwos, me mol lal fwa tiu tula.

SIUF XI.

AMA i*n*i te oru ke Jisus el *s*ap tari nu sin met si *n*ul luo tumal lutlut, el *s*om in luti *a* in kaskas yin selos.

2 *A* ke Jon el lo*n*ak in lom eot kutu ma Kraist el oru, el sipaot met luo tumal lutlut,

3 *A* fwak nu sel, Ya kom el *s*u a tuku, ka kem a *s*uk sienu?

4 Jisus el tupokoa*n a* fwak nu seltal, Fwala *a* siefwilpe luti nu sel Jon kutu ma komtal lo*n a* liye:

5 Met kun elos liye, *a* met ul elos fwas, *a* met lepu in nasnas, *a* met silo*n*kas lo*n*, *a* met misi molyuk, *a* met sigasrup elos lo*n* ma mwo *s*asu.

6 *A* el i*n*si mwowo *s*u tiu tugulkil keik.

7 *A* ke elos *s*omla, Jisus el mutamwauk in fwakul Jon nu sin met puspis tekeni, Mea komwos *s*om nu yin mesis in liye? A sugo kususus in e*n*yenu?

8 Tu mea komwos *s*om in liye? Ya met si nukoma*n* nuknuk mwowo? liye, elos *s*u nukoma*n* ma mwowo mutu in lom sin togusa.

9 Tu mea komwos *s*om in leye? Met palu si? aok, *n*a fwak nu *s*umwos, *a* yokliki met palu si.

10 Tu el i*n*i met si elos simisla met, Liye, *n*a sipu met *s*ap luk ye mutom, el *s*u neki kom ye mutom.

11 Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Wa*n*in mutan oswela met yokluk el Jo*n* Baptist: tu el su

srikla liki nu kemwu in togusaï in kosao yokluk el.

12 *A* ke len lun Jon Baptist nu *in*i met puspis lu*n*si fwas nu in togusaï in kosao, *a* elos kasus nu we.

13 Tu met palu nu kemwu *a* manu elos polyi nu ke Jon.

14 *A* komwos fwin ke etu ma payi, Elaias a *in*i tukue.

15 El *s*u sra in lo*n* lela lun lo*n*.

16 *A* fwil si *in*i oanu mea? Oanu tulig mutu yin kutakot, *a* elos pa*n*on mu asouk lalos,

17 *A* fwaka*n*, Kut nigarurù nu *s*umwos, *a* komwos tiu on; kut usuk sisik nu *s*umwos, *a* komwos tiu asor.

18 Tu Jon el tuku tiu mo*n*o *a* tiu nim, *a* elos fwak, Devil si yurol.

19 Mwen nutin met el tuku mo*n*o *a* nim, *a* elos fwak, Liye met kain mo*n*o, *a* nim wain, met wiyen met ro*s*o *a* met koluk. *A* lalmetmet el mu mwo ke tulig natal.

20 Na el mutamwauk in kaskas upa nu yin met mutu we oeya an el orek ma puspis lulap lal, tu elos tiu auliyuk:

21 Uwe nu *s*um Koresin! uwe nu sum Betsaida! tu *n*a fwin orela ma lulap mwo yin Tair *a* Saidon metu oanu *n*a oru nu *s*umtal, eltal auliyuk ma lulap in nuknuk ma *a* apat.

22 *A n*a fwak nu *s*umtal, An Tair *a* Saidon eltal mwo liki komtal in len o*s*un.

23 *A* kom an Kapernaum orauk ma fulat in kosao, fwa utuki nu in hell: tu *n*a fwin orek ma lulap nu in an Sodom met oanu *n*a oru nu in *s*um, Sodom tiu wa*n*inla nu len si *in*i.

24 Tu *n*a fwak nu *s*umwos, Tu an Sodom mwo liki kom in len o*s*un.

25 Ke pal si *in*o Jisus el tupokoan *a* fwak, *N*a kulu nu *s*um, Papa, Leum in kosao *a* fwalu, tu kom mwukunla kutu ma *in*i liki met lalmetmet *a* met liaten, *a* igasa*n* ma nu sin kiten tulig.

26 Ao, Papa: tu ou *in*i mwo on ye mutom.

27 Papa tumùk el kitiye ma nu kemwu: *a* wa*n*in nu met etal Mwen, Papa mugenu: *a* wa*n*in nu met etal Papa, Mwen mugenu, *a* el pe Mwen a fwa igasela*n* nu sel.

28 Fwasu nu yuruk, komwos nu kemwu *s*u totola *a n*a fwa *s*iot nu *s*umwos mo*n*le.

29 Es srenenu luk on fwom, *a* lutlut keik; tu *n*a misle *a* efwal insi: *a* komwos fwa konoiok mo*n*le in *n*unumwos.

30 Tu srenenu luk mwonu, *a* enu luk mulala.

SIUF XII.

KE pal si *in*o Jisus el fwas ke len sabbat sasla in ima korn si; *a* met tumal lutlut elos musinsral, *a* mutamwauk in lusla korn, *a* in mo*n*o.

2 *A* ke met Farisi liye, elos fwak nu sel, Liye, met tumom lutlut elos orek ma tiu payi in oru ke len sabbat.

3 *A* el fwak nu selos, Ya komwos tiu rit kutu ma Devid el oru ke el musinsral, *a* elos *s*u oelul;

4 Fuka el ilyuk nu in imwen ali sel God, *a* mono pret luti, ma oul sel lun tiu mono, *a* selos su oelul, *a* tiu oul nu sin met tol?

5 Ya komwos tiu rit in manu, fuka ke len sabbat met tol elos orek ma in imwen ali, *a* tiu koluk?

6 *A* na fwak nu sumwos, Tu in an si ini sie yok liki imwen ali.

7 *A* komwos fwin etu fuka ma ini, Na lunsik pakomutu, *a* tiu imwe, komwos a tiu otela ma mwowou.

8 Tu Mwen nutin met el Leum lun len sabbat.

9 *A* ke el som liki, el ilyuk nu in lolnok lalos:

10 A liye, met si ul lanu paul. *A* elos siyuk sel, fwakan, Ya oul in kela ke len sabbat? tu elos fwa kas ko nu ke el.

11 *A* el fwak nu selos, Ka met su yuromwos nata sugo sip, *a* el fwin putatla nu inlufu ke len sabbat, Ya el tiu srukilye *a* srukak?

12 Fuka met a mwo liki sip? Ou ini tiu oul in oru mwo ke len sabbat.

13 Na el fwak nu sin met si, Asreot pom. *A* el asrola; *a* kelanu oanu layenu.

14 Na met Farisi elos som liki, *a* tukeni kaskas, fuka elos fwa unilye.

15 *A* ke Jisus el etauk, el sifwanu som liki: *a* met puspis tukeni elos fwas tukol, *a* el akke elos la nu kemwu;

16 *A* el mwulaun nu selos tu elos in tiu fwakulak:

17 Tu orek ma payi kutu ma Esaias met palu el fwak met, fwakan,

18 Liye tulig nutig, su na emun; kulu nutig, nu sin su nunik lunkin ma lulap: na fwa likiye nunik on fwel, *a* el fwa luti manu nu sin Met pegan.

19 El a tiu anwuk, tiu wowo; *a* wanin met lon pusral inganeku.

20 A malok el a tiu koptalik, *a* ma fofosiuk el a tiu kunla, nu ke el sipaot manu nu ke kutunla.

21 *A* Met pegan elos fwa lalalfuni in el.

22 Na elos wis nu yurol sie musin devil, kunla mutal *a* tiu kas: *a* el ora'l in kela, ou ini tu kunla *a* tiu kas liye *a* kas.

23 *A* met nu kemwu elos lut, *a* fwak, Ya el ini tiu Mwen nutin Devid?

24 *A* ke met Farisi elos lon, elos fwak, El sisla devil liki ke Beelsebub leum lun devil.

25 *A* Jisus el etu nunka'los, fwak nu selos, Togusaï kemwu fwin sifwanu aes fwa waninla; *a* an met mutu we *a* lom elos sifwanu aes fwa tiu tu:

26 *A* Setan el fwin sisla Setan liki, el sifwanu aes; fuka togusaï lal fwa tu?

27 *A* na fwin sisla devil liki ke Beelsebub, ke su tulig nutom sisla luk elos? ou ini elos fwa nunke komwos la payi ku sito.

28 *A* na fwin sisla devil liki ke Nunal God, na togusaï lun God tuku nu yuromwos.

29 Ka fuka met si ilyuk nu in lom' sin met ku, *a* kanaosla ma lal, el fwin tiu kopuriyawun met ku? *a* na el fwa kanaosla lom sel.

30 El *su* tiu wi yu, el lain yu : *a* el *su* tiu wi yu wisani, el siselik.

31 Ou *ini* *na* fwak nu *sum*wos, Ma koluk *a* ma enum nu kemwu God el nunok munas sin metu ; *a* ma enum lain *N*un Mutal el tiu nunok munas sin metu.

32 *A* el *su* kaskas sie kas lain Mwen nutin met, God el fwa nunok munas nu sel : *a* el *su* kaskas lain *N*un Mutal el fwa tiu nunok munas nu sel, tiu nu fwalu, tiu nu tuko.

33 La orek *sak* mwo, *a* fwakol mwo ; ku orek *sak* koluk, *a* fwakol koluk : tu kut etu *sak* ke fwako.

34 We fwil lun faipu ! komwos koluk, fuka kaskas kutu mwo ? tu ke puspis *in*si oalus kaskas.

35 Met mwo wisla mwo lal liki mwo *in*si el ; *a* met koluk wisla koluk lal liki koluk *in*si el.

36 Tu *na* fwak nu *sum*wos, Tu sito kas nu kemwu ma metu fwak, elos fwa oraot in len o*sun* :

37 Tu ke kas lom kom fwa payi, *a* ke kas lom kom fwa sito.

38 Na kutu sin met *sim* *a* sin met Farisi elos tupokot, *a* fwak*an*, Met Luti, kut lu*n*ses liye sie akul ke'um.

39 *A* el tupokoa*n* *a* fwak nu selos, Fwil koluk *a* kosro *suk* sie akul ; *a* wa*n*in akul oru nu sin, *a* akul siewunu lun Jonas met palu :

40 Tu oanu Jonas el mutu len tolu a fo*n* tolu *in*si en luat ; ouyape Mwen nutin met el fwa mutu len tolu *a* fo*n* tolu *in*si en fwalu.

41 Met Ninefa elos fwa tuyuk in olul lain fwil si *ini*, *a* lusel la ; tu elos auliyuk ke Jonas el kaskas ; *a* liye, sie *ini* yokluk el Jonas.

42 Kosoa yin eur el fwa tuyuk in olul lain fwil si *ini*, *a* lusela tu el tuku nu tafwun fwalemi in lo*n* ma lalmetmet lun Solomon.

43 Ke *n*un fokfok el fwas liki met, el fwafwasis sasla fwal paoala, *suk*nu mo*n*la, *a* tiunu konoiok.

44 Na el fwak, *N*a folokla nu in lom sik *na* fwas we mi ; *a* ke el tuku, el konoiok puse, imom, *a* mwonu.

45 Na el *som*, *a* wis kutenu *n*un itkos koluk luk el, *a* elos ilyuk *a* mutu we : ma safla lun met *sen* koluk liki ma met. *A* ou *ini* fwil si *ini* koluk pe tuk.

46 Ke el kaskas *ini* nu sin metu, liye, nine *a* met lel elos tu likin umwe, lu*n*si in kaskas nu sel.

47 Na sie fwak nu sel, Liye, nine kium *a* met lium elos tu likin umwe, lu*n*si in kaskas nu *sum*.

48 *A* el tupokoa*n* *a* fwak nu sin *su* fwak nu sel, *S*u nine kiuk ? *a* met *su* likan ?

49 *A* el sralot paol nu ke met tumal lutlut, *a* fwak, Liye, nine kiuk, *a* met lik !

50 Tu met *su* oru lu*n* lun Papa tumuk in kosao, elnu ma lik, *a* louk, a kiuk.

SIUF XIII.

LEN si *ini* Jisus el fwas liki lomwu, *a* mutu fwin me*si*.

2 *A* met puspis elos tukeni tuku nu yurol, ou *in*i tu el sroauk nu fwin oaku, *a* mutu; *a* met puspis tukeni tu fwin mesi.

3 *A* el kaskas ma puspis nu selos in pupulyuki, fwakan, Liye, met takunla, el som in takunalik:

4 *A* ke el takunalik, kutu putatla nu pupanek, *a* mwon elos tuku *a* srukak wisla.

5 Kutu putatla nu yin eoteot, srikla fok on we; *a* kiten pal elos kapak, tu fok tiu lal:

6 *A* ke fwatu takak, elos paoala; *a* tu wanin oka lalos, elos paoalanu.

7 *A* kutu putatla nu ke kokol; *a* kokol kapak, *a* kupowiye masla.

8 *A* kutenu putatla nu in fok mwo, *a* oswe fwako, kutu siefok, kutu on nul, kutu tol nul.

9 El su sra in lon, léla lun lon.

10 *A* met lutlut elos tuku, *a* fwak nu sel, Efwo kom ku kaskas nu selos in pupulyuki?

11 El tupokot *a* fwak nu selos, Tu God el siot nu sumwos in etu ma fonla lun togusaï in kosao, *a* el tiu siot nu selos.

12 Tu el su os ma lal, fwa sun kute pe nu sel, *a* el fwa ma puspis ma lal: *a* el su wanin ma lal, fwa esla luk el nu kemwu ma lal.

13 Ou ini na kaskas nu selos in pupulyuki: tu liye, elos tiu liye; *a* lon, elos tiu lon, *a* elos tiu etu.

14 *A* in selos oru ma payi ma Esaias, met palu, el polyi fwak, Ke lon komwos fwa lon, *a* fwa tiu etu; *a* liye komwos fwa liye, *a* fwa ninukunlanu:

15 Tu insi en met ini ma upa, *a* sralos matoltol, *a* elos srunulye mutalos; fwin tiu ou ini kutu pal elos liye ke mutalos, *a* lon ke sralos, *a* fwa etu insi elos, *a* fwa forla, *a* na fwa unualos la.

16 *A* insi mwowo mutomwos, tu elos liye: *a* sreumwos, tu elos lon.

17 Tu payinu na fwak nu sumwos, Tu met palu ma puspis *a* met payi elos lunselos in liye ma komwos liye, *a* tiu liye; *a* in lon ma komwos lon, *a* tiu lon.

18 Ou ini komwos lon pupulyuk si lun met takunalik.

19 Ke sie lon ma kas lun togusaï, *a* tiu etu, na ma koluk si el tuku, *a* tulakunla kutu ma takunalik insi el. El ini el su es fute nu ke pupanek.

20 *A* el su es fute yin eoteot, oanu el su lon ma kas, *a* kiten misini el insi mwowo es ma:

21 *A* sifwanu wanin oka ke el, *a* el oru kutu pal; *a* ke taninfon *a* kolya tuku ke kas, tufwa el tugulkul.

22 El pe su es fute yin kokol, oanu el su lon kas; *a* insie lanu fwalu, *a* kutasrik lun gasrup srukeni kas, *a* el tiu fokla.

23 *A* el su es fute yin fok mwo, oanu el su lon kas, *a* etu; elnu oswe fwako, *a* isus, kutu siefok, kutu on nul, kutu tol nul.

24 El lute nu selos sienu pulyuk, fwakan, Togusaï in kosao oanu met su takunalik fute mwo in ima si lal:

25 *A* ke met elos onnu mo-

tul, met mwesal lal tuku *a* takunalik kutu tau kolweni wit, *a* el *s*omla.

26 *A* ke sra kapak, *a* oswe fwako, na tau elos tuke pe.

27 Na met kulan*s*ap lun met kato tuku *a* elos fwak nu sel, Leum, ya kom tiu takunalik fute mwo in ima si lom? efwo ku kutu tau on ke?

28 El fwak nu selos, Met mwesral la oru *m*a i*n*i. Met kulan*s*ap elos fwak nu sel, Ya kom lu*n*som tu kut *s*om in sifwalosyuk?

29 *A* el fwak, Mo; tu ke komwos sifwalosye tau, komwos fosak wit oelulosyuk pe.

30 Lela in tukeni kapak nu ke *s*ifweni: *a* ke pal si *s*ifweni *n*a fwa fwak nu sin met kosru*n*i, Met komwos eseni nu sie tau, *a* kapeni loseni in furelosyuk: *a* komwos wiseni wit nu in lom sik.

31 El luti nu selos sienu pupulyuk, fwaka*n*, Togusaï in kosao oanu futin mustad, ma met si srukak, *a* takunalik in ima si lal:

32 Ma i*n*i srik liki fute nu kemwu; *a* ke ma kapak, ma yok liki *s*ak tasuk, *a* oanu *s*ak lulap kutu, ou tu mwon yin e*n*enu elos tuku *a* mutu on fwin le *s*aku.

33 El kaskas nu selos sienu pupulyuk: Togusaï in kosao oanu pulolak, ma mutan si es, *a* mwukin in buket in flau tolu, nu ke pulolak kemwu.

34 Ma nu kemwu ma i*n*i Jisus el kaskas in pupulyuk nu sin met puspis tukeni; *a* fwin tiu pupulyuk el tiu kaskas nu selos,

35 Ou i*n*i tu oru payi ma met palu el polyi, fwaka*n*, *N*a fwa ma*n*alik in pupulyuki; *n*a fwa fwakot kutu ma mwukmwuk ke mutamwauk fwalu nu i*n*i.

36 Na Jisus el sipalik met puspis tukeni, *a* ilyuk nu in lomwu: *a* met tumal lutlut elos tuku nu yurol, fwaka*n*, Luti nu *s*es pupulyuk lun tau in ima si.

37 El tupokot *a* fwak nu selos, El *s*u takunalik fute mwo Mwen nutin met:

38 Ima si fwalu: fute mwo tulig nutin togusaï: *a* tau tulig nutin koluk si:

39 Mwesral *s*u takunaloselik devil: *s*ifweni safla fwalu, *a* met kosru*n*i lipufon.

40 Oanu ma tau sifweni *a* fu reuk in e; ouyape ke safla fwalu.

41 Mwen nutin met el fwa sipaot lipufon lal, *a* elos esla liki togusaï lal ma nu kemwu ma tugulkul, *a* elos *s*u orek ma koluk;

42 *A* fwa siselosla nu in fwunye in e: *a* i*n*o fwa tu*n*nu *a* *n*a*n*or*n*or.

43 Na met payi elos *s*aromromla oanu fwata in toguasaï lun Papa tumalos. El *s*u sra in lo*n* lela lun lo*n*.

44 Siefwilpe, togusaï in kosao oanu me mwo uukunla in ima si; ma ke met si konoiok, el mwukmwuk, *a* tu in*s*i mwo ke, el *s*om kuko ma nu kemwu ma lal, *a* mol ima si i*n*o.

45 Siefwilpe, togusaï in kosao oanu met kutakot *s*u *s*ukuk mwek mwowo;

46 Ke el konoiok mwek mwo lulap si, *s*om *a* kuko ma nu kemwu ma lal, *a* mol masi.

47 Siefwilpe, togusaï in kosao oanu kwa, ma met fulelik mweu, *a* sruukeni pisen ik nu kemwu.

48 Ke tintininu, elos amakunak nu fwin mesi, *a* elos mutu, *a* sifweni ma mwowo kea nu fwin oaku, *a* sisla ma koluk kea.

49 Fwa ou ini ke safla fwalu: lipufon elos tumi *a* eselik ma koluk liki ma payi;

50 *A* fwa sis elos la in fwunye in e: *a* ino tunnu *a* nanornor.

51 Jisus el fwak nu selos, Ya komwos etu ma nu kemwu ma ini? Elos fwak nu sel, Ao, Leum.

52 Na el fwak nu selos, Ou ini met sim su etu ma lun tugusaï in kosao, el oanu met kato, su usi sasu *a* matu liki ma mwowo lal.

53 *A* ma te oru, ke Jisus el kaskas pupulyuk tari, el som liki.

54 *A* ke el tuku nu yin sel, el luti nu selos in lolnok lalos, oanu tu elos lut, *a* fwak, Ma ya lalmetmet, *a* me orek ma lulap, met si ini el es?

55 Ya el tiu mwen nutin kapentu? kut tiu panpan nine kiel, Meri? *a* ma lel, James, *a* Joses, *a* Saimon, *a* Judas?

56 *A* loul, ya elos tiu mutu yuros? Na ma ya met si ini es la nu kemwu ma ini?

57 *A* elos tugulkul ke'l. *A* Jisus el fwak nu selos, An sin met palu, *a* sou lal, tiu mwo nu sel.

58 *A* ino el tiu orek ma pus-pis me orek lulap, tu elos silalfuni.

SIUF XIV.

KE pal si ino Herod, titrak el lon punal Jisus;

2 *A* el fwak nu sin met kulansap lal, El ini Jon Baptist: el molyuk liki mas; ou ini me orek lulap sifwanu luti in el.

3 Tu Herod el srukilye Jon met, *a* kopurilye, *a* fililye nu in lom eot ke Herodias, kiel Filip met lel.

4 Tu Jon el fwak nu sel, Oul ke kom es al.

5 *A* ke el lunsel unilye, el sanen sin met puspis, tu elos nunku mu el met palu.

6 *A* ke elos orek ma ke len si Herod el isusla, an nutin Herodias el on srosro ye mutalos, *a* Herod el enun ke.

7 Ou ini tu el tukakunan ke fulak in sun nu sel ma nu kemwu ma el siyuk.

8 *A* el, nine kiel luti nu sel umet, fwak, Usi nu sik siufwel Jon Baptist in plet lulap si.

9 *A* togusa el pakomutu: *a* tu fulak ke, *a* ke elos mutu mono yurol, el sap in asun.

10 *A* el sipaot, *a* tala siufwel Jon in lom eot si.

11 *A* elos wis siufwel in plet lulap si, *a* sun nu sin mutan fwos si, *a* el wis nu yurin nine kiel.

12 *A* met tumal lutlut elos tuku *a* srukak manol, *a* pukinilye, *a* som *a* fwakan nu sel Jisus.

13 *A* ke Jisus el lon, el som in oaku liki an si ini nu yin mesis muku: *a* ke met elos lon,

elos fwas tukol fwas liki an met mutu we.

14 *A* Jisus el fwasot, *a* el liye met puspis tukeni, *a* el pakomutalos: *a* el unwela mas lalos.

15 *A* ke eukela, met tumal lutlut elos tuku nu yurol, fwakan, An si ini an mesis, *a* patla pal si ini; sipala metu, tu elos som nu yin met mutu we, *a* mol kutu me mono nelos.

16 *A* Jisus el fwak nu selos, Mwo elos tiu som; komwos sun kutu me mono nelos.

17 *A* elos fwak nu sel, Sukwalun bred nu limikos, *a* ik lugwe nes.

18 El fwak, Usi mao nu sik.

19 *A* el sap met puspis tukeni in mutu on fwin ma; *a* el srukak sukwalun bred limikos *a* ik lugwe, *a* netak nu in kosao, el ali, *a* konsalik, *a* sun sukwalun bred nu sin met lutlut, *a* met lutlut nu sin met puspis tukeni.

20 *A* elos nu kemwu mono, *a* kup: *a* elos srukak luwin mono lalos kum sie nul luo sisesla.

21 *A* elos su mono met mogul limu, sayin mutan *a* tulig.

22 *A* kiten misini Jisus el sap nu sin met tumal lutlut in sroak nu fwin oaku, *a* kol met nu lefwalo el tuk, ke el sipalik met puspis tukeni.

23 *A* ke el sipalik met puspis tukeni tari, el mugenu som nu fwin eola in pre: *a* ke pal si eukela, el mugenu mutu.

24 *A* oaku infulwin nemwu, ikikyuk ke nua: tu en kolukyuk.

25 *A* ke sano akakos in fon Jisus el som nu yurolos, fwafwasis fwin kofo.

26 *A* ke met lutlut elos liye'l el la fwas fwin kofo, elos tominfon, fwakan, We enut si; *a* elos wowoyuknu ke sanenu.

27 *A* kiten misini Jisus el kaskas nu selos, fwakan, Komwos enunak; Na; nikmit sanen.

28 *A* Pitu el tupokoan nu sel *a* fwak, Leum, fwin kom, sap nun fwas fwin kofo nu yurum.

29 *A* el fwak, Fwasu. *A* ke Pitu el srola liki oaku, el fwas fwin kof, in som nu yurol Jisus.

30 *A* ke el liye en upa, el sanen; *a* mutamwauk in tili, el pan fwakan, Leum, moliyula.

31 *A* kiten misini Jisus el asraot paul, *a* srukilye, *a* fwak nu sel, We kom lalalfuni ma sisik, efwo kom ku pulesu?

32 *A* ke eltal sroauk nu fwin oaku, en misla.

33 Na elos fwin oaku tuku *a* ali nu sel, fwakan, Payinu kom Mwen natal God.

34 A ke elos kolot, elos tuku nu yin Gennesaret.

35 A ke met yin si ini elos etal, elos sipaot nu yin nu kemwu apneni, *a* wis nu yurol met mas nu kemwu:

36 *A* elos siyuk sel tu elos in kalye siske nuknuk lal: *a* nu kemwu su kalye elos kela nu sumosmos.

SIUF XV.

NA met sim *a* met Farisi lun Jerusalem elos tuku nu yurol Jisus, fwakan.

2 Efwo ku met tumom lutlut kanaosla kaskas matu lun met matu? tu elos tiu tanla paolos ke elos mono bred.

3 *A* el tupokoan *a* fwak nu selos, Efwo komwos ku kanaosla pe oul lun God ke kaskas matu lomwos?

4 Tu God el *s*ap, fwakan, Oru mwo nu sin papa tumom *a* nine: *a*, el *s*u kaskas ko nu ke papa *a* nine, lela lun mi*s*enu mise.

5 *A* komwos fwak, Met *s*u a fwak nu sin papa *a* nine, Ma *i*ni oul, *n*a koflanu *s*iot nu *s*um;

6 *A* tiu oru mwo nu sin papa tumal *a* nine k*i*el, *tari*. Ou *i*ni komwos kanaosla oul lun God ke kaskas matu lomwos.

7 Mwosounkas! mwo ma Elaias el polyi komwos, fwakan,

8 Met *i*ni elos kolkaiyu ke oalulos, *a* oru mwo nu sik ke *n*asro: *a* in*s*i elos luslikiyu.

9 *A* elos *s*uule *s*unakinyu, luti me lutlut, ma metu *s*ap.

10 *A* el pa*n*on mu met puspis tukeni, *a* el fwak nu selos, Poro*n*o, *a* etu:

11 Tiu kutu ma fwasyuk nu in oalin metu oral koluk; *a* kutu ma fwala likin oalu, ma *i*ni oru metu koluk.

12 Na met tumal lutlut elos tuku nu yurol, *a* fwak nu sel, Ya kom etu tu met Farisi elos tugulkul, tukin kas si *i*ni ke elos lon?

13 *A* el tupokoan *a* fwak, Sak nu kemwu ma Papa tumuk *s*u in kosao el tiu eoki, fwa fwusak.

14 Lela elos: elos met kun kol met kun. *A* met kun fwin kol met kun, eltal fwa putatla nu inl*u*fu.

15 Na Pitu el tupokoan, *a* fwak nu sel, Luti nu *s*es pupulyuk si *i*ni.

16 *A* Jisus el fwak, Ya komwos ninukunla pe?

17 Ya komwos tiu etu, tu ma nu kemwu ma fwasyuk nu in oalu *s*om nu in*s*ie, *a* fwa fwas nu fwin la*n*o?

18 *A* kutu ma fwala likin oalu tuku in*s*iemi; ma *i*ni oru metu koluk.

19 Tu ma nunkeyuk koluk tuke liki in*s*ie, ma akmus, ma kosro, ma pukus, ma puse, ma kikiap, ma enum:

20 Ma *i*ni orek met koluk: *a* mo*n*o ke tiu tanla paus tiu orek metu koluk.

21 Na Jisus el *s*om liki, *a* fwas nu yin Tair *a* Saidon.

22 *A* liye, mutan si Kenaan el tuke liki an si *i*ni, *a* tu*n*yu*n* nu sel, fwaka*n* pakomutuk: O Leum, Mwen nutin Devid! an nutig el musin devil keokinu.

23 *A* el tiu tupokot sie kas nu sel. *A* met tumal lutlut elos tuku, *a* siyuk sel, fwakan, Sipa'l la; tu el tu*n*nu tukos.

24 *A* el tupokot *a* fwak, Sipeyula nu ke *s*ip tu*l*a lun Israel mugenu.

25 Na el tuku *a* ali nu sel, fwakan, Leum, kaseyu!

26 *A* el tupokoan *a* fwak, Tiu mwo ke es bred nun tulig *a* sisla nu sin kosro *n*ali*n*ul.

27 *A* el fwak, Ao, Leum, sruk ou *i*ni kosro *n*ali*n*ul elos mo*n*o kutkut in bred ma putatla liki fwin tebue lun tuma.

28 Na Jisus el tupokoan, *a* fwak nu sel, We mutan si kom lalalfu*n*i ma lulap: ma oru nu

sum oanu kom lun som. *A* an natu el kela auu si inila.

29 *A* Jisus el fwas liki an si ni, *a* som apkurun nu mweun alili ; *a* utiuk nu fwin aolu, *a* utanu we.

30 *A* met puspis tukeni elos u nu yurol, wis oelulos met met kun, met sikas, met fuke, et puspis pe, *a* filelosla nu iyin Jisus ; *a* el akkei elos la :

1 Ou ini tu met puspis tu- elos lut, ke elos liye met fwak, met fuke fwol, met s, *a* met kun liye : *a* elos wo lanu sel God lun Israel.

Na Jisus el panon mu met utlut, *a* fwak, Na pako- met puspis tukeni, tu elos ruk ini len tolu, *a* wan- nono : *a* na tiu lunsik lalo, tu elos fwa mulula om.

met tumal lutlut elos el, Ma ya bred puspis esis, tu met puspis tu- nono kup ?

el fwak nu selos, kas nomwosen ? *A* tkos, *a* kutu ik sisik, sap met puspis tu- in foko.

sukwal itkos *a* ik, konsalik, *a* sun nu lutlut, *a* met lut- sin met puspis

kemwu mono, rukak luwen ma sesla.

mono oanu met mutan *a* tulig. ik met puspis tukeni, *a* sroauk nu fwin oaku, *a* tuku nu yin Magdala.

SIUF XVI.

MET Farisi *a* met Saddusi oelulos tuku, *a* srifwe siyuk sel, tu el luti nu selos sie akul in kosaoemi.

2 El tupokoan *a* fwak nu se- los, Ke yikue, komwos fwak len mwowo lutu : tu kosao sisa.

3 *A* ke lutue, Auf misini : tu kosao sisa *a* kosra suyuk. We mwosounkas, komwos etu mu- tun kosao ; ya komwos tiu akulin kutu pal ?

4 Fwil koluk *a* kosro suk nu akul ; *a* wanin nu akul oru nu ke mao, *a* akul siewunu lun Jo- nas met palu. *A* el fulelosi, *a* somla.

5 *A* ke met tumal lutlut elos tuku nu lefwalo, elos mulkunla in wis bred.

6 Na Jisus el fwak nu selos, Liaun *a* sismouk ma pulolak lun met Farisi *a* met Saddusi.

7 *A* elos asiuki ke nunkalos, fwakan, Ou ini tu kut tiu wis bred.

8 Ke Jisus el etauk, el fwak nu selos, We komwos lalalfuni ma sisik, efwo komwos ku nun- ke komwos, tu komwos tiu wis bred ?

9 Ya komwos tiu etu ini, tiu esam sukwal limikos lun met li- mu, *a* kuom yikas komwos sru- kak ?

10 Ka sukwal itkos lun met ao, *a* kuom yikas komwos srukak ?

11 Efwo komwos ku tiu etu tu na tiu fwak nu sumwos ke

bred, tu komwos fwa sismouk ma pulolak lun Farisi *a* lun Saddusi?

12 Na elos etu tu el tiu fwak, Sismouk ma pulalok lun bred, tu me lutlut lun Farisi *a* lun Saddusi.

13 Ke Jisus el tuku nu yin Sesaria Filippai, el siyuk sin met tumal lutlut, fwaka*n*. Ka met *su* fwakiyu, Mwen nutin met?

14 *A* elos fwak, Kutu *fwak tu kom* Jon Baptist; kutu, Elaias; *a* kutenu, Jeremaias, a sie sin met palu.

15 El fwak nu selos, Ka komwos mu *suo* *n*ao?

16 *A* Saimon Pitu el tupokoa*n* *a* fwak, Kom Kraist, Mwen natal God mol.

17 Jisus el tupokoa*n* *a* fwak nu sel, In*si* mwowo kom Saimon Bar-jona: tu ikwe *a* sa tiu luti ma *ini* nu *sum*, tu Papa tumuk *su* in kosao.

18 *A* *n*a fwak pe nu *sum*, Tu kom Pitu, *a* on fwin eot si *ini* *n*a fwa mi*s*a *S*urs luk; *a* mutun pot lun hell koflanu mokwela ke mao.

19 *A* *n*a fwa *s*iot nu *s*um ki lun togusaï in kosao: *a* ma kom fwa kopuri on fwalu fwa kopuri in kosao; *a* ma kom fwa lusala on fwalu fwa lusala in kosao.

20 Na el *s*ap nu sin met tumal lutlut tu elos in tiu fwak nu sin met tu el la Kraist payi.

21 Pal si *ini* nu tuk Jisus el mutamwauk in luti nu sin met tumal lutlut, fuka tu el fwa *s*om nu Jerusalem, *a* lu*n*u*n*u*n* ma puspis ke met matu *a* met tol fulat *a* met *s*im, *a* unilye, *a* sifwil molyuk ke len si aktolu.

22 Na Pitu el kolyela, *a* mutamwauk in kaiyuk nu sel, fwaka*n*, We mo, Leum, tiu ma *ini* nu *s*um.

23 *A* el tapule, *a* fwak nu sel Pitu, Fwala likiyu, Satan: kom aktugulkuliyu: tu kom tiu nunkauk kutu ma lun God, tu ma nu lun metu.

24 Na Jisus el fwak nu sin met tumal lutlut, Met si fwin lu*n*si fwas tukuk, lela lun sifwanu lafwekunal, *a* srukak *s*aksi*n* sugo lal, *a* fwas tukuk.

25 Tu met *s*u lu*n*si kola*n* molol el fwa t*u*la mao: *a* met *s*u lu*n*si t*u*la molol keik el fwa konoiok mao.

26 Tu fuka mwo lun met, fwin fwal e nu kemwu ma lal, *a* *n*unal t*u*la? ka mea met a a*s*u*n* in aolla *n*unal?

27 Tu Mwen nutin met el fwa tuku in ma mwowo lun Papa tumal, lipufon lal elos oelul: *a* na el fwa *s*un mol nu sin met nu kemwu oanu me orek ma lalos.

28 Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Kutu met tu *ini*, *s*u tiu pulakin mi*s*e, nu ke elos liye, Mwen nutin met tuku in togusaï lal.

SIUF XVII.

ATUKIN len onkos tari Jisus el *s*uloltalu Pitu, *a* Jems, *a* Jon tamulel, *a* wisalosyuk nu fwin aol fulat muku.

2 *A* el ekla ye mutalos: *a* mutal *s*aromrom oanu fwatu, *a* nuknuk lal fwosfwos oanu kalem

3 *A* liyi, Moses *a* Elaias eltal sikmi nu yurolos kaskas nu sel.

4 Na Pitu el tupokoa*n a* fwak nu sel Jisus, Leum, mwo kut mutanu *ini*: kom fwin lu*n*som, mwo kut orek tolu lom sra: sie sum, *a* sie sin Moses, *a* sie sin Elaias.

5 Ke el kaskas ou *ini*, liye, sie pukunie*n* saromrom lolelosye: *a* liye pusra si kasmu in pukuni*en*, fwak, El *ini* Mwen kulusi nutig, *na* insi mwowo ka'l, komwos lonol.

6 *A* ke met lutlut lo*n*, elos putatle foksiufwi, *a* sa*nen* lanu.

7 *A* Jisus el tuku *a* kalalosye, *a* fwak, Tukakak, *a* tiu *sanen*.

8 *A* ke elos *n*etak mutalos, elos tiu liye met, Jisus mugenu.

9 *A* ke elos oatuï fwin aol a mi, Jisus el mwuleu*n* nu selos, fwaka*n*. Nik mit fwak nu sin sie met ma komwos liye fwin aola, nu ke Mwen nutin met mise siefwil molyuk.

10 *A* met tumal lutlut elos siyuk sel, fwaka*n*, Efwo ku met sim fwak tu Elaias el a tuku met?

11 *A* Jisus el tupokoa*n a* fwak nu selos, Payi Elaias el a tuku met, *a* siefwil fulokunak ma nu kemwu.

12 *A* *n*a fwak nu sumwos, Tu Elaias el tuku *ini*, *a* elos tiu etal, *a* elos oru nu sel ma elos lu*n*selos. Ouyape elos fwa ora'l Mwen nutin met keokinu.

13 Na met lutlut elos etu tu el fwak nu selos ke Jon Baptist.

14 *A* ke elos tuku nu yurin met puspis tukeni, sie met tuku nu yurol sikukmututi, *a* fwaka*n*,

15 Leum, pakomutu **mwen** nutig; tu el musin alwet, ***a keo***kinu: tu pal puspis el **putatle nu** in e, *a* puspis nu in kofo.

16 *A* *n*a wisal nu **yurin met** tumom lutlut, *a* elos **koflanu** akmulalaelak.

17 Na Jisus el tu **pokoa*n a*** fwak, We fwil silalalfu*ni* ***a silol***el, putaka *na* mutu **yuromwos**? putaka *na* muta*n* komwos? **wis**alu nu yuruk.

18 *A* Jisus el kaiyuk nu *sel* devil; *a* el fwas lukel: *a* tulig *el* mulalauk ke auu a *sa*.

19 Na met lutlut elos tuku nu yurol Jisus muku, *a* fwak, Efwo kut ku koflanu sis el la?

20 *A* Jisus el fwak nu selos, Tu komwos silalalfu*ni*: tu *payi*nu *na* fwak nu *s*umwos, Komwos fwin lalalfu*ni* oanu futen mustad si, komwos a fwak nu sin fwin aol si *ini*, Mwarla nu an si *ino*; *a* el fwa mwatla: *a* wanin nu ma upa nu *s*umwos.

21 *A* ma ou *ini* *s*om liki ke pre *a* lalo mugenu.

22 *A* ke elos mutu yin Galili, Jisus el fwak nu selos, Mwen nutin met a fwa tukakinyikyuk in pon metu:

23 *A* elos fwa unilye, *a* len si aktolu el siefwil molyuk. *A* elos pakomutu ma lulap.

24 *A* ke elos tuku nu yin Kapernaum, elos *s*u es me takmu tuku nu yurol Pitu, *a* fwak, Ya met luti el tiu oru takmu?

25 El mu Aok. *A* ke el ilyuk nu in lomwu, Jisus el kofwaselmu, fwaka*n*, Saimon, mea kom nunku? togusa lun fwalu elos esla sin *s*u me ku*t*i *a* me tak-

mu? ya sin tulig natalos, ka sin metsa?

26 Pitu el fwak nu sel, Sin metsa. Jisus el fwak nu sel, Na tulig elos sugosok.

27 Tu ou ini ma, tu kut tiu tugulkulalos, kom som nu mweu, a sisla kou, a es ik sugo umetun; a ke kom oalinalik in oalul, kom fwa konoiok ipen muni si: ma ini es, a sun nu selos ke na a kom.

SIUF XVIII.

KE pal si ini met lutlut elos tuku nu yurol Jisus, fwakan, Su ka yokliki in togusaï in kosao?

2 A Jisus el panon mu kiten tulig nu yurol, a filiye yurolos infulwe,

3 A fwak, Payinu na fwak nu sumwos, Komwos fwin tiu auliyuk, a fwa oanu kiten tulig, komwos koflanu ilyuk nu in togusaï in kosao.

4 Ou ini el su sifwanu fwilpap ou kiten tulig si ini, oanu el yokliki in togusaï in kosao.

5 A el su fwa es kiten tulig ou ini in ek el esyupe.

6 A el su aktugulkulye sie sin tulig ini su lalalfuniyu, mwo nu sel tu tapan sripsrip in kaiwel, a el walomla yin lal mweu.

7 We fwalu tulanu ke me tugulkul! tu ma enenu tu me tugulkul tuku; a tulanu sin met su oru me tugulkul!

8 Tu ou ini pom a nium fwin aktugulkuli kom, mwo kom otala, a sisla liki kom, ma ini mwo nu sum tu kom ilyuk nu yin mol ke fuke a ke srumwunla, a tiu ke pom luo a nium luo fwa sisla nu in e ma patpat.

9 A mutom fwin aktugulkulkuli kom, mwo kom tupella, a sisla liki kom: ma ini mwo nu sum tu kom ilyuk nu yin mol ke mutom si, a tiu ke mutom luo fwa sisla nu in e in hell.

10 Sismouk tu komwos tiu srunu sie tulig sisik ini? tu na fwak nu sumwos, Tu lipufon lalos in kosao liye mutun Papa tumuk in kosao ma patpat.

11 Tu Mwen nutin met el tuku in moli ma tula.

12 Komwos nunku ma fuka? fwin sip siefok nutin met si, a sugo kainla, ya el tiu filiye eu eu, a som nu fwin aolu, a suk ma sugo kainla?

13 A el fwin konoiok, payinu na fwak ku sumwos, el insi mwowo ke ma sugo, yokliki ke eu eu su tiu kainla.

14 Ou ini Papa tumomwos su in kosao el tiu lunsel tu sie sin ma sisik si ini fwa tula.

15 A met lium el fwin orek ma koluk nu sum, kom fwasot a kaskas nu sel ke ma koluk lal, kom a el muku: el fwin lon kom, kom moli met lium.

16 A el fwin tiu lon, es sie a luo in wi kom, tu ma kas nu kemwu sumwos in oalen met lo luo a tolu.

17 A el fwin sanes lon olos, fwakot nu sin surs: a el fwin tiu lon surs, lela lun in sum oanu metsa a met roso.

18 Payinu na fwak nu sumwos, Ma nu kemwu komwos koperiye on fwalu fwa koperi in

kosao ; *a* ma nu kemwu komwos lusla on fwalu fwa lusla in kosao.

19 Siefwilpe *na* fwak nu *sum*wos, Tu fwin luo *sum*wos on fwalu nunok sugo ke kutu ma eltal siyuk, Papa tumuk *su* in kosao el fwa oru ma *ini* nu seltal.

20 Tu an si met luo *a* tolu tukeni mutu in *ek*, *na* oelulos mutu yin si *ini*.

21 Na Pitu el tuku nu yurol, *a* fwak, Leum, pal yikas met lik orek ma koluk nu sik, *a* *na* nunok munas nu sel ? ya nu ke pal itkos ?

22 Jisus el fwak nu sel, *Na* tiu fwak nu *sum*, Nu ke pal itkos : tu, Nu ke it*n*ul pal itkos.

23 Ou *ini* togusaï in kosao oanu sie togusa *su* lu*n*si lol*n*ok nu sin met kulan*s*ap sral.

24 *A* ke el mutamwauk in lol*n*ok, elos wis nu yurol sie *su* kanawisla muni si*n*ul *siu* ma lal.

25 *A* ke wa*n*in kutu ma lal me mol, leum lal el *s*ap in kitel la, *a* käin natu, *a* tulig natal, *a* ma nu kemwu ma lal, *a* in te moli.

26 Ke ou *ini* met kulan*s*ap el putatla, *a* siyuk nu sel, fwaka*n*, Leum, pakoyu, *a* *na* fwa moli nu *sum* nu kemwu.

27 Na leum lun met kulan*s*ap *ino* el pakomutal, *a* lusel la, *a* nunok munas nu sel ke me mol.

28 *A* met kulan*s*ap *ini* el *s*om liki, *a* konoiok sie sin met kulan*s*ap wi el, *su* kanawisla muni siefok sisik lal : *a* el srukilye, *a* iseni in kaiwel, fwaka*n*, Moli nu sik ma luk.

29 *A* met kulan*s*ap wi el, el putatla nu ke nial, *a* siyuk nu sel, fwaka*n*, Pakoyu ; *a* *na* fwa moli nu *sum* nu kemwu.

30 *A* el tiu lu*n*sel : tu el *s*om *a* sisel la nu in lom eot, nu ke el fwa moli ma lal.

31 *A* ke kutu sin met kulan*s*ap wi el elos liye ma oru, elos pakomutu ma lulap, *a* elos tuku *a* fwak nu sin leum lalos ma nu kemwu ma oru.

32 Na leum lal, tuko ke el pa*n*nolmu, el fwak nu sel, We kom met kulan*s*ap koluk si, *na* nunok munas nu *s*um nu kemwu ma luk, tu kom siyuk sik :

33 Ya tiu mwo tu kom ouyape pakomutun met kulan*s*ap wi yum; oanu *na* pakomutom ?

34 *A* leum lal el koskusok, *a* asala*n* nu sin met me kapur, nu ke el mol nu kemwu ma lal.

35 *A* ou *ini* Papa tumuk in kosao el fwa oru ouyape nu *s*umwos, komwos fwin tiu nunok munas in*s*i umwos ke ma koluk met liumwos oru.

SIUF XIX.

AMA *ini* te oru, ke Jisus el kaskas ma *ini* tari, el fwas liki an Galili, *a* tuku nu yin Judea likin yeno Jordan ;

2 *A* met puspis tukeni elos fwas tukol ; *a* el akkeyelosla *ino*.

3 Met Farisi elos tuku nu yurol, in srifwel, *a* siyuk sel, Ya ma payi tu met sisla mutan kiye ke ma nu kemwu ?

4 *A* el tupokoa*n* *a* fwak nu selos, Ya komwos tiu rid, tu el *su* orala ke mutamwauk, el oralos mogul si a mutan si,

5 *A* fwak, Tu ou *in*i met el fwa filiye papa *a* nine, *a* el fwa fwalseni kiin natu: *a* eltal fwa ikwe *s*enu?

6 *A* tuko eltal tiu luo, tu ikwe *s*enu. Tu ou *in*i ma God el fwalseni, lela met lun tiu eselik.

7 Elos fwak nu sel, Ka efwo ku Moses el *s*ap in *sum* me *s*im lun sisila, *a* in *s*is el la?

8 El fwak nu selos, Moses el oru ma *in*i nu *s*umwos in sisla kiin nutumwos tu upala in*s*i umwos: *a* ma tiu ou *in*i ke mutamwauk nu *in*i.

9 *A* *n*a fwak nu *s*umwos, El *s*u fwa sisla kiin natu, el fwin tiu kosro, *a* fwa mari sienu, el orek kosro: *a* el *s*u mari el *s*u sisila el pe orek kosro.

10 Met tumal lutlut elos fwak nu sel, Fwin ou *in*i ke mogul *a* kiin natu, tiu mwo ke mari.

11 *A* el fwak nu selos, Nu kemwu koflanu es kas si *in*i, elos mugenu ma God el asi nu ke mao.

12 Tu kutu met yunuk, ma ou *in*i ke elos is*u*sla in*s*ien nine: *a* kutu yunuk, ma met oru ke mao: *a* kutu yunuk *s*u sifwanu orek yunuk ke togusaï in kosao. El *s*u ku in es ma *in*i, lela lun es.

13 Na utuk nu yurol kiten tulig, tu el fwa filiye paul on fwelos, *a* pre: *a* met lutlut elos kaiyuk nu selos.

14 *A* Jisus el fwak, Lela kiten tulig in fwas nu yuruk, *a* tiu sipaloswot; tu ou ma *in*i lun togusaï in kosao.

15 *A* el filiye paul on fwelos, *a* el *s*omla.

16 *A* liye, sie tuku *a* fwak nu sel, Met Luti Mwowo si, Mea mwo *n*a fwa oru, tu fwa luk mol ma patpat?

17 *A* el fwak nu sel, Efwo kom ku pa*n*onyu met mwowo si? tu wa*n*in siewunu mwo, God mugenu: *a* kom fwin lu*n*som ilyuk nu yin mol, liau*n* oul payi.

18 El fwak nu sel, Oul *s*u? Jisus el fwak, kom tiu akmus, Nik kom kosro, Nik kom pusupas, Nik kom kikiap,

19 Oru mwo nu sin papa tumom *a* nine: *a* Kom lu*n*som met lom oanu kom sifwanu lu*n*si kom.

20 Met fwos si el fwak nu sel, Ma nu kemwu ma *in*i *n*a oru ke *n*a tulig nu *in*i: pia kutu fwos?

21 Jisus el fwak nu sel, Kom fwin lu*n*som oru *s*umosmos lanu, fwasot kukaikin ma lom, *a* *sun* nu sin met sigasrup, *a* fwa kwanin tatu lom os in kosao: *a* fwasu fwas tukuk.

22 *A* ke met fwos si lo*n* kas si *in*i, el *s*om asor: tu ma puspis ma lal.

23 Na Jisus el fwak nu sin tumal lutlut, Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Tu upa lanu met gasrup ilyuk nu in kosao.

24 *A* siefwil pe *n*a fwak nu *s*umwos, Tu kamel el fwas putala mutun nilel fusesas liki, tu met gasrup in ilyuk nu in togusaï lun God.

25 Ke met tumal lutlut elos lo*n*, elos lut ma lulap, fwaka*n*, Fwin ou *in*i ka *s*u mol?

26 *A* Jisus el liye el fwak nu selos, Metu elos koflanu oru ma

ini ; a God el ku in oru ma nu kemwu.

27 Na Pitu el tupokoan a fwak nu sel, Liye, kem filiye ma nu kemwu lumem, a fwas tukum ; fuka ma lumem ke ma ini ?

28 A Jisus el fwak nu selos, Payinu na fwak nu sumwos, Tu komwos su fwas tukuk ke siefwil isusla, ke Mwen nutin met el mutu fwin me muta mwowo si lal, komwos pe fwa mutu fwin me muta sinul luo, nununku sruf sinul luo lun Israel.

29 A su filiye lomwu, a lel, a loul, a papa, a nine, a kiin natu, a tulig, a fwalu, ke ek, el fwa es siefok pe, a fwa mutu in mol ma patpat.

30 A met puspis masi metu elos fwa masi tuko ; a masi tuko elos fwa masi metu.

SIUF XX.

TU togusaï in kosao oanu met kato si, su som olutue in sulsul met in orek in ima fain si lal.

2 A ke el papani nu sin met orek ma in mol penni si len si, el sipaloswot nu in ma fain si lal.

3 A ke akurun auu si aktolu el som, a liye kutenu tu mwul niin kutakot.

4 A el fwak nu selos, Komwos som pe nu in ima fain si, a oanu ma payi na fwa mol nu sumwos. A elos somla.

5 El sifwilpe som ke akurun auu akonkos a akeu, a oru ouyape.

6 A ke akurun auu aksinul sie el somla, a konoiok kutenu tu mwul, a fwak nu selos, Efwo komwos tu mwul ini len fon si ?

7 Elos fwak nu sel, Tu wanin met painmu nu ses. El fwak nu selos, Komwos fwasot pe nu in ima fain si ; a na fwa mol nu sumwos ma payi.

8 A ke eukela, leum lun ima fain si el fwak nu sin met tutafpo lal, Komwos panonmu met orek ma, a sun me mol nu selos, mutamwauk ma tuko nu metu.

9 A ke elos tuku su akurun auu aksinul sie, elos kemwu es penni si.

10 Ke masi metu tuku, elos nunku mu tu elos es yokliki ; a elos kemwu es pe penni si.

11 A ke elos es, elos torkaskas nu ke met kato,

12 Fwakan, Met ini tuk elos orek ma auu si, a kom oru nu selos akfwolye nu ses, su wis ma toas len fon si a ke fwol.

13 A el tupokoan nu sin sie selos, a fwak, Kaiwuk, na tiu sito nu sum : ya kom tiu papani nu sik ke penni si ?

14 Es ma lom, a fwasot : na lunsik sun nu sin masi tuko ou nu sum.

15 Ya tiu payi nu sik in oru oanu na lunsik ke ma luk ? Ya mutom koluk tu na mwo ?

16 Ou ini masi tuko fwa metla, a masi metu fwa tukla : tu ma puspis panonmu, a ma pu emun.

17 Ke Jisus el fwasyuk nu yin Jerusalem el wis met sinul luo lutlut muku in inganek a fwak nu selos.

18 Liye, kut fwasyuk nu yin Jerusalem, a Mwen nutin met a fwa tukakinyikyuk nu sin met

tol fulat *a* nu sin met *sim*, *a* elos fwa lusella nu ke mise,

19 *A* elos fwa esulak nu sin Met pegan in aknunta, *a* popo, *a* in unilye on ke *laksin* sugo: *a* ke len si aktolu el fwa siefwil molyuk.

20 Na nine kin tulig nutin Sebedi mwen luo natal oelul, sinak, *a* siyuk kutu ma nu sel.

21 *A* el fwak nu sel, Mea kom *lunsom*? El fwak nu sel, Oraun mwen luo *ini* nutig tu eltal fwa mutu, sie on leyut *sum*, *a* sie on lesi, in togusai lom.

22 *A* Jisus él tupokoan' *a* fwak, Komwos nikin ma komwos siyuk. Ya komwos ku in nim kup si *na* nimnim *lu*, *a* in baptaisla sie baptais *na* wi baptaisla? Elos fwak nu sel, Kut ku.

23 *A* el fwak nu selos, Aok, komwos fwa nim kup luk, *a* baptaisla sie baptais ma *na* wi baptais: *a* in mutu on leyut sik, *a* on lesi sik, tiu ma luk in asiot, tu ma lalos su Papa tumuk akou.

24 *A* ke ma *sinul lon*, elos mulat nu sin met tamulel luo.

25 *A* Jisus el pannolosmi, *a* fwak, komwos etu tu leum lun Met pegan, elos oru oanu leum nu selos, *a* elos *su* lulap elos oru me *sap* nu selos.

26 *A* fwa tiu ou *ini* yuromwos; *a* *su* fwa *lunsi* met lulap yuromwos, lela lun met tutafpo lomwos;

27 *A* el *su* *lunsi* met leum yuromwos, lela lun met foko lomwos:

28 Ouyape Mwen nutin met el tiu tuku tu met oru nu sel, *a* el oru nu sin met, *a* in *sun* mol lal in moli met puspis.

29 Ke elos *somla* liki an Jeriko, met puspis tukeni elos fwas tukol.

30 *A* liye, met luo kunla muta eltal mutu puponek, ke eltal *lon* tu Jisus el fwas alukela, eltal *tunyun*, fwakan, O Leum, Mwen nutin Devid, pakomutetal.

31 *A* met puspis tukeni elos kaiyuk nu seltal, tu eltal misla: *a* eltal *tunyun* yokliki, fwakan, O Leum, nutin Devid, pakomutetal.

32 *A* Jisus el tu, *a* panloltal, *a* fwak, Mea komtal *lunsomtal* tu *na* fwa oru nu *sumtal*?

33 Eltal fwak nu sel, Leum, ketal kenu mutetal in *nutalik*.

34 *A* Jisus el pakomutu, *a* kalye mutaltal: *a* kiten misini eltal liye, *a* eltal fwas tukol.

SIUF XXI.

AKE elos fwas apkurun nu Jerusalem, *a* tuku nu yin Betfes, nu fwin aol Olifs, na Jisus el sipaot met lutlut luo,

2 Fwakan nu seltal, Fwasot nu yin sisik met mutu we ye mutotal, *a* kiten misini komtal fwa konoiok ass sugo kopuri, *a* kolt wi el: tulala, *a* usi nu yuruk.

3 *A* met si fwin siyuk nu sumtal kutu, komtal a fwak, Leum el enen eltal; *a* kiten misini el fwa sipeltalmu.

4 Elos oru ma *ini* nu kemwu, tu in orek ma payi ma met palu kaskas, fwakan,

5 Komwos fwak nu sin an

nutin Saion, Liye, Togusa lom el tuku nu yurom, monfusas. *a* mutu on fwin ass, *a* kolt tulig nutin ass.

6 *A* met lutlut luo eltal som, *a* oru oanu Jisus el sapkin nu seltal,

7 *A* usi ass, *a* kolt, *a* filiye yuroltal nuknuk lalos, *a* elos filiye fwe.

8 *A* met puspis tukeni elos lakunalik nuknuk lalos inganeku; *a* kutenu poki lesak ulin saku, *a* takunalik oaoot ineku.

9 *A* met puspis tukeni su fwas met, *a* su fwas tuk, elos tunyun, fwakan, Hosanna nu sin Mwen nutin Devid! Mwolanu el su tuku in el Leum, Hosanna in fulat liki nu kemwu!

10 *A* ke el tuku nu in Jerusalem, nu kemwu in an met mutu we elos rarar, fwakan, Su ini?

11 *A* met puspis tukeni elos fwak, El ini met palu lun Nasaret fulun an Galili.

12 *A* Jisus el som nu in imwen ali sel God, *a* siselosla nu kemwu su kutakot *a* mol in imwen ali, *a* okoiot tebu lun met ayaol moni, *a* me mutu lun met kutakot mwulioa.

13 *A* el fwak nu selos, Ma simisla, Panpan lom luk Imwen pre; *a* komwos orala mao inluf lun met pusupas.

14 *A* met kun *a* met ul elos tuku nu yurol in imwen ali; *a* el akkeelosla.

15 *A* ke leum tol *a* met sim elos liye kutu ma sokuruk ma el oru, *a* tulig elos tunwot in imwen ali, *a* fwakan, Hosanna nu sin Mwen nutin Devid, el srunalanu,

16 *A* fwak nu sel, Ya kom lon kutu ma elos fwak? *A* Jisus el fwak nu selos; Aok: ya komwos tiu rid, Kom orek on payi ke olin kiten tulig *a* sromsrom!

17 *A* el fwas lukelos, *a* som liki an met mutu we nu yin Beteni; *a* el on nu we.

18 *A* ke lutue, ke el foloko nu yin met mutu we, el musinsral.

19 *A* ke el liye sak fig sugo in inganek, el fwas nu we, *a* tiu konoiok kutu ma on wulo, *a* sra mugenu, *a* el fwak nu ke mao, Lela fwako lun tiu kapak on wulo nu tuk ma patpat. *A* kiten misini sak fig masla.

20 *A* ke met lutlut liye, elos lut, fwakan, Efwo ku safuk sak fig masla!

21 Jisus el tupokoan *a* fwak nu selos, Payinu na fwak nu sumwos, Komwos fwin lalalfuni, *a* tiu silalalfuni, komwos *a* fwa tiu ma ini nu ke sak fig mugenu, tu komwos ouyape fwin fwak nu ke fwin aol si ini, Kom fwala moklula in putatla nu mweu, ma fwa oru.

22 *A* ma nu kemwu ma komwos siyuk ke pre, lalalfuni, komwos fwa es.

23 *A* ke el tuku nu in imwen ali, leum tol *a* matu lun met elos tuku nu yurol ke el luti, *a* fwak, Lun su ku in moguku kom oru ke kutu ma ini? *a* su siot nu sum ma ku in moguku ini?

24 *A* Jisus el tupokoan *a* fwak nu selos, Na pe siyuk sumwos ma si, ma komwos fwin

fwak nu sik, *n*a ouyape fwa oru nu sumwos ke ku in mo*g*uku *n*a oru kutu ma i*n*i.

25 Tu ya baptaisla lun Jon? in kosoemi, ka yurin metu? *A* elos tukeni asiuki, fwaka*n*, Kut fwin fwak, In kosaoemi; el a fwa siyuk nu *s*es, Efwo komwos ku tiu lalalfu*n*ol?

26 *A* kut fwin fwak, Ma yurin metu; kut *s*ane*n* sin met; tu elos nu kemwu nunku mu Jon el met palu.

27 *A* elos tupokoa*n* nu sel Jisus, *a* fwak, Kut koflanu fwak. *A* el fwak nu selos, *N*a ouyape tiu oru nu *s*umwos ke ku in mo*g*uku *n*a orek kutu ma i*n*i.

28 *A* mea komwos nunku? Mwen luo nutin met si; *a* el tuku nu yurin masi metu, *a* fwak, Mwen, fwasot orek ma misi*n*i in ima fain si luk.

29 El tupokoa*n* *a* fwak, *N*a tiu *s*om; *a* tuko el auliyuk, *a* *s*om.

30 *A* el tuku nu yurin masi akluo, *a* el fwak ouyape. *A* el tupokoa*n* *a* fwak, Aok, leum; *a* el tiu *s*om.

31 Ka *s*u seltal i*n*i oru oanu papa el lu*n*sel? Elos fwak nu sel. Masi metu. Jisus el fwak nu selos, Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Tu met ro*s*o *a* met kosro elos ilyuk nu in togusaï lun God met *a* komwos tuk.

32 Tu Jon el tuku nu yuromwos nu inganek ma payi, *a* komwos tiu lalalfu*n*ol; *a* met ro*s*o *a* met kosro elos lalalfu*n*ol: *a* komwos, ke komwos liye, tiu auliyuk tuko, tu komwos fwa lalalfu*n*ol.

33 Kom̧wos lo*n* sienu pupulyuk: Sie met kato *s*u eoki ima fain si, *a* orek kolkol apneni, *a* pukpuk ma fulu*y*e wain l*u*, *a* mu*s*a ni yin *s*an met, *a* sipau*n* kutu met kato in liau*n* *a* el *s*om nu yin lulisla:

34 *A* ke pal si fwako akuru*n* tuku, el sipala met kulan*s*ap lal nu sin met kato, tu elos fwa es kutu fwako ke.

35 *A* met kato elos es met kulan*s*ap lal, *a* popo sie, *a* uniye sie, *a* tu*n*al sie.

36 Siefwilpe, el sipala kutenu met kulan*s*ap pusliki metu: *a* elos oru nu selos ouyape.

37 *A*, nu tuk, el sipala nu selos mwen natal, fwaka*n*, Elos fwa oru mwo nu sin mwen nutig.

38 *A* ke met kato elos liye mwen, elos tukeni kaskas, El i*n*i met mwol: fwasu, lela kut in unilye, *a* lela kut srukie es ma lal.

39 *A* elos srukilye, *a* sisel la liki ima fain si, *a* unilye.

40 Tu ou i*n*i ke leum lun ima fain si tuku, mea el fwa oru nu sin met kato i*n*o?

41 Elos fwak nu sel, El a fwa unelosi kolukla met koluk i*n*o, *a* el a fwa *s*un ima fainsi nu sin kutenu met kato, *s*u fwa oru nu sel ma fwako ke pal mwosi.

42 Jisus el fwak nu selos, Ya komwos tu rid in ma *s*imisla, Eot si ma met mu*s*a sisila, eot si i*n*i on fwin *s*iufwin srumwosrik in pelu*n*: ma i*n*i ma leum oru, *a* ma *s*okuruk in mutas?

43 Tu ou i*n*i *n*a fwak nu *s*umwos, God el fwa esla togusaï lal liki komwos, *a* *s*un nu sin mutun fwal ma orek fwako ke.

44 *A* el *su* fwa putatla on fwin eot si *ini* fwa *misalsalu* : *a* on fwel *su* eot si *ini* fwa putatla, mao fwa ililye nu ma sisik.

45 *A* ke leum tol *a* met Farisi elos lo*n* pupulyuk lal, elos etu tu el kaskas nu ke elos.

46 *A* ke elos *suk* in srukilye, elos *sanen* met puspis tukeni, tu elos es el met palu.

SIUF XXII.

AKE Jisus el siefwilpe tupokoa*n* *a* kaskas nu selos ke pupulyuk, *a* fwak,

2 Togusaï in kosao oanu sie togusa, *su* orek mari lun mwen natal,

3 *A* sipala met kulansap lal in pannolos *su* sulkakin nu ke akonkon : *a* elos sanes tuku.

4 Siefwilpe, el sipaot kutenu met kulansap, fwaka*n*, Oraun nu selos *su* sulkakin, Liye, *na* akou me mo*n*o nuk tari ; kutu kauu mogul luk *a* puspisinu elos uniye tari, *a* ma nu kemwu ako : fwasu nu ke akonkon.

5 *A* elos mu mansis, *a* somla, sie nu ke ima si lal, sie nu ke me kitakot lal :

6 *A* kutenu elos es met kulansap lal, *a* orek ma koluk lanu selos, *a* onelosi.

7 *A* ke togusa el lo*n*, el koskusok : *a* el sipaot met meun lal, *a* onelosla met akmus i*n*o, *a* furеuk an selos.

8 Na el fwak nu sin met kulansap lal, Akonkon ako, *a* elos *su* sulkakin met tiu mwo.

9 Tu ou *ini* komwos fwasot nu inganek, *a* ma nu kemwu komwos konoiok, *sulo*amu nu ke akonkon.

10 *A* met kulansap *ini* elos *som* nu inganek, *a* eseni nu kemwu ma elos konoiok, ma mwo, *a* ma koluk : *a* pus metu tari mutatu nu ke akonkon.

11 *A* ke togusa el tuku in liye mutatu, el liye met si wa*n*in nuknuk in akonkon el nukoma*n* :

12 *A* el fwak nu sel, Kaiwuk efwo kom ku tuku nu yinnu, tiu nukoma*n* nuknuk in akonkon ? *A* el tiu kas.

13 Na togusa el fwak nu sin met kulansap, Kopurilye paul *a* nial, *a* wis el la, *a* sisla nu los liki losu : yin a tu*n*nu *a* *nanornor*.

14 Tu ma puspis pa*n*on mu, *a* pu emun.

15 Na met Farisi *som*, *a* elos tukeni kaskas fuka elos fwa a*n*nol lun kaskas.

16 *A* elos sipala nu sel met tumalos lutlut, oelulos met Herod nu yurol, fwaka*n*, Met luti, kut etu tu kom payi, *a* luti an payi lun God, *a* kom tiu kolak sin met ; tu kom tiu pulesu mutun metu.

17 Tu ou *ini* kom fwak nu *ses*, Mea kom nunku ? Oul, ku tiu oul in *sun* takmu nu sin Sisa ?

18 *A* Jisus el etu ma koluk lalos, *a* fwak, Mwosounkas, efwo komwos ku srifweyu ?

19 Luti nu sik moni takmu. *A* elos wis nu yurol penni si.

20 *A* el fwak nu selos, Mutun *su* *ini* *a* simisyukla ?

21 *A* elos fwak nu sel, Lun Sisa. Na el fwak nu selos, Tu ou *ini* oru nu sel Sisa ma lun Sisa, *a* nu sel God ma lun God.

22 Ke elos lon, elos lut, a fwas luk el, a somla.

23 Len si ini met Saddusi su fwak wanin nu ma siefwil molyuk, elos tuku nu yurol, a siyuk sel,

24 Fwakan, Met luti, Moses el fwak, Met si fwin mise, wanin tulig natu, met lel el fwa mari mutan kiel, a oreuk fute lun met lel.

25 A umet tamulel itkos mutu yuros: a masi metu, ke el mari sin mutan, el mise, a, wanin fute, el likiye mutan kiel nu sin met lel:

26 Ouyape masi akluo, a aktolu, nu ke akitkos.

27 A tukolos nu kemwu mutan el mise pe.

28 Tu ou ini, pal si ke sifwil molyuk, lun su mutan si ini ke met itkos? tu elos nu kemwu es el.

29 Jisus el tupokoan a fwak nu selos, Komwos sitou, tiu etu ma simla, tiu etu ku lun God.

30 Tu ke siefwil molyuk elos tiu mari, a tiu sun in mari, tu elos oanu lipufon lun God in kosao.

31 A ke siefwil molyuk lun met mise, ya komwos tiu rid ma God el kaskas nu sumwos, fwakan,

32 Na God lun Abraam, a God lun Aisaak, a God lun Jekob? God el tiu God lun mise, tu lun mol.

33 A met puspis tukeni ke elos lon ma ini, elos kaksak ke ma lutlut lal.

34 A ke met Farisi lon tu el orek met Saddusi in misla, elos tukeni mutu.

35 Na sie selos, met manu, el siyuk sel, srifwel, a fwakan,

36 Met luti, ka mea yok ke ma sap in manu?

37 Jisus el fwak nu sel, Kom lunsom Leum God lom ke insium nu kemwu, a ke in nunum nu kemwu, a ke in nunkom nu kemwu.

38 Ma si ini masi metu a ma yok ke sap lulap.

39 A masi akluo ouyape, Kom lunsom met lom ou kom sifwanu.

40 On fwin ma sap luo ini sripsrip ma nu kemwu manu a palu.

41 A ke met Farisi elos tukeni mutu, Jisus el siyuk selos.

42 Fwakan, Mea komwos nunku k'el Kraist? el mwen nutin su? Elos fwak nu sel, Nutin Devid.

43 El fwak nu selos, Na fuka Devid in nun panpan el Leum, fwakan.

44 Jeofa el fwak nu sin Leum luk, Kom mutu on le pok leyut, nu ke na orek mwesral lom me lano yin nium?

45 Na Devid el fwin panpan el Leum, fuka el mwen natal?

46 A wanin nu met ku in tupokoan nu sel sie kas; wanin nu met pulaik in siyuk sel kutu ma, len si ini nu tuk.

SIUF XXIII.

NA Jisus el fwak nu sin met puspis tukeni, a nu sin met tumal lutlut,

2 Fwakan, Met sim a met Farisi elos mutu fwin niin mutu lun Moses:

3 Tu ou *in*i ma nu kemwu ma elos *s*ap komwos in liau*n*, komwos liau*n* *a* oru; *a* komwos tiu oru oanu elos oru: tu elos fwak, *a* tiu oru.

4 Tu elos pol*n*uni enu toas, *a* toas ke utuk, *a* filiye fwin pis-in metu; *a* elos tiu lu*n*si moklolos ke sugo kufin paulos.

5 *A* ma nu kemwu ma elos oru elos oru tu met jn. liye: elos orek ma failakturi sralap lalos, *a* orek ma lulap siske nuknuk lalos,

6 Elos lu*n*selos mutu ye op niin kofwo, *a* niin mutu lun leum in lol*n*ok,

7 *A* pain niin kitakot, *a* met in pa*n*nolos, Rabbai, Rabbai.

8 *A* komwos tiu pa*n*on komwos Rabbai: tu sie met luti lomwos, Kraist; *a* komwos nu kemwu les.

9 *A* tiu pa*n*on papa tumomwos on fwalu: tu sie Papa tumomwos, *s*u in kosao.

10 A komwos tiu pa*n*on komwos met luti: tu sie Met luti lomwos, Kraist.

11 *A* el *s*u yok liki nu kemwu yurumwos, el fwa met kulan*s*ap lomwos.

12 *A* el *s*u kaifwaf nunku, fwa foroti; *a* el *s*u *s*ifwanu fwilpap, fwa mwo oiye.

13 We koluk nu *s*umwos, met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas! tu komwos kaliye togusaï in kosao ye mutun metu: tu komwos tiu ilyuk nu we, *a* komwos tiu lela elos in ilyuk *s*u fwas nu we.

14 We koluk nu *s*umwos, met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas! tu komwos kanaosla lom sin kotin mas, *a* tu kiapun pre lulis: tu ou *in*i komwo es lusla lulap.

15 We koluk nu *s*umwos, met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas! tu komwos mutatu apnen*i*nu mweu *a* fwalu in orek sie ou komwos; *a* ke komwos oru, komwos orek el tulig nutin hell ka luo nu *s*umwos.

16 We koluk nu *s*umwos, met atol kun, *s*u fwak, el *s*u fulak ke imwen ali, ma wa*n*in; *a* el *s*u fulak ke gol lun imwen ali, el fwa mol.

17 Met lalfon, *a* met kun! ka *s*u yok liki, gol, ku imwen ali *s*u orek gol in mwole?

18 *A*, el *s*u fulak ke l*an*, ma wa*n*in; *a* el *s*u fulak ke ki*s*e ma on fwe, el fwa mol.

19 Met lalfon, *a* met kun! ka *s*u yok liki, ma ki*s*e, ka l*an* *s*u orek ki*s*e in mwole?

20 Tu ou *in*i el *s*u fulak ke l*an*, el fulak ke mao, *a* ke ma nu kemwu on fwe.

21 *A* el *s*u fulak ke imwen ali, fulak ke mao, *a* ke el *s*u mutu l*u*.

22 *A* el *s*u fulak ke in kosao, fulak ke niin mutu lun God, *a* ke el *s*u mutu fwe.

23 We koluk nu *s*umwos met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas! tu komwos mol masi aksi*n*ul orun, *a* anis, *a* kumin, *a* tiu oru ma mwo kutu ke manu, ke nununku, ke pakomutu, *a* ke lalalfu*n*i: mwo komwos oru ma metu, *a* tiu sisla ma tuko.

24 Komwos kol met kun! *s*u

liklik ke kiten mwet sisik, *a* igumnu kaka sisik kosro kamel.

25 We koluk nu *s*umwos, met *s*im, *a* met Farisi mwo*s*ounkas ! tu komwos oru nasnas likin kup si *a* pulet si, l*u* elos t*i*nt*i*n*i*nu ma koluk *a* ma *s*ilolel.

26 Farisi kun ! met kom orek nasnas l*u*in kup si *a* pulet si, tu lik elos fwa nasnas ouyape.

27 We koluk nu *s*umwos, met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas ! tu komwos oanu inkulyuk fwosfwos, aok oanu ma mwowo lik, *a* l*u* t*i*nt*i*ninu sri in mas, *a* sipoklot lanu.

28 *A* komwos ouyape lik oanu ma payi nu sin metu, *a* in*s*iumwos t*i*nt*i*ninu ma mwo*s*ounkas *a* koluk lanu.

29 We koluk nu *s*umwos, met *s*im *a* met Farisi, mwo*s*ounkas ! tu komwos mu*s*a inkulyuk lun met palu, *a* oru mwolanu inkulyuk lun met payi,

30 *A* fwak, kem fwino mutu kutu len lun papa tumus, kem tiu oelulos in es san met palu.

31 Ou i*n*i komwos metlo nu *s*umwos, tu komwos tulig nata-los *s*u uniye met palu.

32 Na komwos nakla tupin srugarsrok lun papa tumomwos.

33 Komwos mwet, *a* fwil lun faipu ! fuka komwos fwa fwas tiu sisila nu in hell ?

34 Ou i*n*i, liye, *n*a sipaot nu *s*umwos met palu, *a* met lalmetmet, *a* met *s*im : *a* kutu selos komwos fwa uniye *a* uni on ke *s*aksin sugo ; *a* kutu selos komwos onel in lol*n*ok lomwos, *a* kolyaï yin met mutu we nu yin met mutu we.

35 Tu sa payi nu kemwu kaki nu fwalu fwa tuku nu fwomwos, ma san Abel met payi nu ke san Sakaraias mwen nutin Barakaias, *s*u komwos uniye in maslon imwen ali *a* l*an*.

36 Payinu na fwak nu *s*umwos, Ma nu kemwu ma i*n*i fwa tuku nu fwin fwil si i*n*i.

37 We Jerusalem, Jerusalem, *s*u uniye met palu, *a* tu*n*lalos *s*u sipeyukmi nu yurum, pal puspis *n*a lu*n*sik *s*ifweni tulig nutom oanu mwonyen el *s*ifweni troktrok natu ye paul, *a* komwos *s*ilu*n*si !

38 Liye, lom *s*um on wa*n*in karwu*n*inye.

39 Tu *n*a fwak nu *s*umwos, Komwos fwa tiu liyeyu nu tuk, nu ke komwos fwak, In*s*i mwowo el *s*u tuku in el Leum.

SIUF XXIV.

A JISUS el *s*om, *a* fwas liki imwen ali : *a* met tumal lutlut elos tuku tu luti nu sel inte im ke imwen ali.

2 *A* Jisus el fwak nu selos, Ya komwos tiu liye ma nu kemwu ma i*n*i ? Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Pal si a tuku ke wa*n*in eot si on fwin sie eot, ma mogukla nu kemwu.

3 *A* ke el mutu *o*n fwin aol Olifs, met lutlut elos tuku nu yurol muku, fwaka*n*, Lute nu *s*es, pal ya si ma i*n*i fwa oru ? *a* mea akulin ke kom tuku, *a* ke safla fwalu ?

4 *A* Jisus el tupokoa*n* *a* fwak nu selos, Komwos sismouk tu met tiu kiape komwos la.

5 Tu ma puspis fwa tuku in ek, fwak, Na Kraist; a elos fwa kiapala met puspis.

6 A komwos fwa lon meun, a kusan meun: liaun tu komwos tiu taninfon: tu ma nu kemwu ini te oru met, a safla sumwe tuku.

7 Tu metu tuyuk lain metu, a togusaï lain togusaï: a elos fwa sral, a lolo, a fwalu rarar, in kutu an.

8 Ma nu kemwu ini mutamwauk in asor.

9 Na elos fwa es komwosyun in orek ma koluk nu sumwos, a fwa uni komwosye: a an nu kemwu fwa srune komwos la ke ek.

10 A na ma puspis fwa tugulkul, a sie fwa tukakunak sie, a sie fwa srunu sie.

11 A met palu puspis sitou fwa tuku, a fwa kiapala met puspis.

12 A tu os nu ma koluk, lun lun met puspis fwa musis kutu.

13 A el su oru mwo nu ke safla, el ini fwa mol.

14 A mwo sasu ini lun togusaï fwa sulkakin in fwal e nu kemwu ke lo an nu kemwu: a na safla fwa tuku.

15 Tu ou ini, ke komwos fwa liye ma koluk lanu lun ma kanaos lanu, ma Daniel met palu el fwak, tu yin mutal (el su rid, lela lun etu:)

16 Na lela elos su mutu in Judea in soksok nu fwin aola:

17 Lela el su on fwin manon lomwu tiu tuku fwuni in es kutu likin lom sel:

18 A el su mutu in ima si lal tiu foloko in es kutu nuknuk lal.

19 A we koluk nu selos su putete, a nu selos su sun titi in kutu len ino!

20 A pre tu komwos tiu sokla ke pal musis, a ke sabbat:

21 Tu na fwa koluk lanu ma lulap, oanu met tiu liye ke mutamwauk fwalu nu ini, mo, a nu tuk.

22 A fwin tiu oru kutu len ino ma fototo kutu, wanin nu ikwe in mol: a ke met amnul kutu len ino orani in fototo eni kutu.

23 Na kutu met fwin fwak nu sumwos, Liye, Kraist el ini, ka ino; komwos tiu lalalfuni.

24 Tu kutu Kraist sitou fwa tuku, a met palu sitou, a elos fwa luti kutu akul lulap a ma sokuruk; tu ou ini, fwin ku, elos fwa kiapala met amnul.

25 Liye, na fwak nu sumwos met.

26 Tu ou ini elos fwin fwak nu sumwos, Liye, elos yin mesis: komwos tiu som: Liye, el os in fokil lukma; komwos tiu lalalfuni.

27 Tu oanu sarom tuku yin fwatu sikyuk we, a saromrom la yin fwatu tili we; oanu ini ke Mwen nutin met el fwa tuku.

28 Tu yin kolak on we, an si ini mwon igel elos fwa tukeni soksok.

29 Kiten misini tuko ke koluk lanu lun len ino fwatu fwa losla, a malem tiu sun kalem lal, a itu elos fwa putatla in kosaoemi, a ku in kosao elos fwa kususus,

30 *A* na akul lun Mwen nutin met fwa sikmi in kosaoemi: *a* na sruf nu kemwu fwalu elos asor, *a* elos fwa liye Mwen nutin met ke el tuku in pukunien in kosao; ke ku *a* ma mwowo ma lulap.

31 *A* el fwa sipala lipufon lal ke pusren ugug lulap; *a* elos fwa eseni met amnul yin en akos mi, yin tafwun kosa inomi nu tafwun kosa ini.

32 Ini lutlut pupulyuk ke sak fig: ke le sak lal sruk manos, a sra srunak, komwos etu akurun pal fwol.

33 *A* ouyape komwos, ke komwos fwa liye ma nu kemwu ma ini, etu tu ma apkurun nu mutan oaoa.

34 Payinu na fwak nu sumwos, Fwil si ini tiu alfukfukla nu ke ma nu kemwu ma ini orek tari.

35 Kosao *a* fwalu fwa alfukfukla, *a* kaskas luk tiu alfukfukla.

36 *A* ke len si ino *a* auu si waninu met etu, *a* tiu lipufon in kosao, tu Papa tumuk mugenu.

37 *A* oanu len lun Noe, *a* ouyape ke Mwen nutin met el fwa tuku.

38 Tu oanu kutu len met salonla tuk, elos mono *a* nim, mari *a* sun in mari, nu ke len si Noe el sroauk nu fwin oaku.

39 *A* elos tiu etu, nu ke salonla tuku, *a* es elosla nu kemwu; ouyape ke Mwen nutin met el fwa tuku.

40 Na met luo mutu in ima si; esla sie, *a* sie fwa on.

41 Mutan luo ilye ke me ilil si; esla sie, *a* sie fwa on.

42 Tu ou ini sano; tu komwos tiu etu auu ya si Leum lom a tuku.

43 *A* komwos etu ma ini, tu met kato in lomwu el fwino etu la auu ya si met pus a tuku, el fwa sano, *a* tiu pulesela lom sel in misala.

44 Tu ou ini komwos in ako pe, tu ke auu si komwos tiu nunku, Mwen nutin met el a tuku.

45 Na su met kulansap payi *a* lalmetmet, su leum lal ora'l lun fwa el nu ke kwanun lom sel, in sun me mono nelos ke pal mwowo si?

46 Insi mwowo met kulansap ini, su leum lal, ke el tuku, el fwa konoilok in oru ou ini.

47 Payinu na fwak nu sumwos, tu el fwa ora'l lun fwa el ke ma nu kemwu ma lål.

48 *A* met kulansap koluk ini el fwin kaskas insi el, Leum luk patlanu in tuku;

49 *A* el mutamwauk in popo kutenu met kulansap wi, *a* oelulos met mono *a* sruï:

50 Leum lun met kulansap ini el fwa tuku in len si ke el tiu sano, *a* in auu si ke el tiu etu,

51 *A* el fwa otelalik, *a* oru ma lal wi met mwosounkas: yin a fwa tunnu *a* nanornor in mwusi.

SIUF XXV.

NA togusaï in kosao fwa oanu mutan sasna sinul, su es lam lalos, *a* som in sun met pusla.

2 *A* limikos selos lalmetmet, *a* limikos lalfon.

3 Elos su lalfon es lam lalos, *a* tiu es oil oelulos.

4 *A* lalmetmet elos es oil in mase wi lam lalos.

5 Pal si ke met pusla el tiu tuku, elos nu kemwu metkel *a* motul.

6 *A* ke infulwin fon elos mwonak, We liye, met pusla el tuku ; komwos fwasot in sunol.

7 Na mutan sasna nu kemwu tukakak, *a* akoala lam lalos.

8 *A* lalfon elos fwak nu sin lalmetmet, Si las kutu oil lomwos, tu lam las kunla.

9 *A* lalmemet elos tupokot, fwakan, Fwin ou ini tiu yok in las *a* lomwos: a mwo komwos fwasot nu yurin met kitakot, *a* mol ma lomwos.

10 *A* ke elos som in mol, met pusla el tuku ; *a* elos su ako ilyuk oelul nu ke mari: *a* mutun oaoa kauli.

11 Tuko kutenu mutan sasna elos tuke pe, fwakan, Leum, Leum, igasla nu ses.

12 *A* el tupokoan *a* fwak, Payinu na fwak nu sumwos, Na tiu ete komwos.

13 Tu ou ini sano tu komwos tiu etu len si *a* auu si ke Mwen nutin met el tuku.

14 Tu togusaï in kosao oanu met fwafwasis yin lulisla, el panon mu met kulansap lal, *a* sun ma lal nu selos.

15 *A* el sun nu sin sie talen limikos, *a* nu sin sie luo, *a* nu sin sie sie: nu sin met nu kemwu oanu elos etu oreye ; *a* kiten misini el somla.

16 Na el su es talen limikos el som kukakin ma ini, *a* oru talen limikos pe.

17 *A* ouyape el su es luo, el ouyape oru luo.

18 *A* el su es sie, som *a* pu kinye in foko, *a* mwukunla moni lun leum lal.

19 *A* pat lanu tuko, leum lun met kulansap ini el folokla, *a* lolnok nu selos.

20 *A* el su es talen limikos tuku, *a* usi talen limikos pe, fwakan, Leum, kom asi nu sik talen limikos; liye, na sifwil oru talen limikos pe.

21 Leum lal el fwak nu sel, Mwonu, met kulansap mwo *a* payi: mwo ma pu kom liaun, na fwa orek kom in fwu ma puspis: kom ilyuk nu yin enun lun leum lom.

22 Ouyape el su es talen luo tuku, *a* fwak, Leum, kom asi nu sik talen luo: liye, na siefwil oru talen luo pe.

23 Leum lal el fwak nu sel, Mwonu, met kulansap mwo *a* payi: mwo ma pu kom liaun, na fwa orek kom in fwu ma puspis: kom ilyuk nu yin enun lun leum lom.

24 Na el su es talen si tuku, *a* fwak, Leum, na ete kom tu kom met upa si, kosruni oiya kom tiu siselik, *a* eseni oiya kom tiu oskoilik:

25 *A* na sanen, *a* som, *a* mwukunla talen lom in foko ; liye, es lom.

26 Leum lal el tupokoan *a* fwak nu sel, Met kulansap koluk *a* alsanes, kom etu tu na kosruni oiya na tiu siselik, *a* eseni oiya na tiu oskoilik:

27 Mwo tu kom filiye moni

luk nu yurin banku, *a* ke *n*a tuku *n*a fwa es ma luk *a* kute pe.

28 Tu ou i*n*i esla talen si luk el, *a* *s*un nu sel *s*u la talen si*n*ul.

29 Tu nu sin *s*u kutu ma la *s*un pe kutu, *a* el fwa os ma lal: *a* yurol mi *s*u wa*n*in ma la fwa esla ma lal luk el.

30 *A* komwos sisla met kulan*s*ap alsa*n*es nu yin los liki losu: nu i*n*o fwa tu*n*nu *a* *n*ano*r*no*r* in mwusi.

31 Ke Mwen nutin met el fwa tuku in ma mwowo lal, *a* lipufon mutal nu kemwu oelul, na el fwa mutu niin me muta mwowo si lal:

32 *A* met an nu kemwu tukeni mutu ye mutal; *a* el fwa es elos elik sie sin sie, oanu met sropu liye *s*ip esla *s*ipe liki kotu:

33 *A* el fwa filiye *s*ipe on le paul leyut, *a* kotu on le paul lesi.

34 Na togusa el a fwak nu selos on le paul leyut, Fwasu, komwos met mwonu lun Papa tumuk, mutu yin akola *s*umwos umi ke sroasla fwalu:

35 Tu *n*a musinsral, *a* komwos si me mo*n*o nuk: *n*a malu, *a* komwos si kof nimuk: *n*a met*s*a, *a* komwos *s*uleyuyuk:

36 *N*a koflefwol, *a* komwos si nuknuk *n*a nukoma*n*: *n*a mas, *a* komwos fwas nu yuruk *a* mutu: *n*a mutu in lom eot, *a* komwos tuku nu yuruk.

37 Na met payi elos tupokot nu sel, fwaka*n*, Leum, kem liye kom ke kom musinsral, *a* kite nom *n*a? ku malu, *a* kite nimom?

38 *N*a kem liye kom met*s*a, *a* *s*ulikomyuk? ku koflefwol, *a* nukom kom la?

39 Ku kem liye kom mas, ku in lom eot, *a* tuku nu yurom *n*a?

40 *A* Togusa el a tupokoa*n* *a* fwak nu selos, Payinu *n*a fwak nu sumwos, Komwos fwin oru ou i*n*i nu sin sie met sisik sin ma les, oanu komwos oru nu sik.

41 Na el a fwak pe nu selos on le paul lesi, Fwasot likiyu, komwos koluk lanu, nu in e furuiuk ma patpat, akola sin devil *a* lipufon lal:

42 Tu *n*a musinsral, *a* komwos tiu kitiyu me mo*n*o: *n*a malu, *a* komwos tiu si kof nimuk:

43 *N*a met*s*a, *a* komwos tiu *s*uliyuyuk: koflefwol, *a* komwos tiu si nuknuk *n*a nukoma*n*: mas, *a* in lom eot, *a* komwos tiu tuku nu yuruk.

44 Na elos ouyape tupokot nu sel, fwaka*n*, Leum, ku kem liye kom kom la musinsral *n*a? ku malu, ku met*s*a, ku koflefwol, ku mas, ku in lom eot, *a* tiu oru nu *s*um?

45 Na el tupokot nu selos fwaka*n*, Payinu *n*a fwak nu *s*umwos, Oanu komwos tiu oru nu sin sie ma sisik i*n*i, ouyape komwos tiu oru nu sik.

46 *A* elos i*n*i fwa *s*omla nu yin uniye m patpat: *a* met payi nu yin mol ma patpat.

SIUF XXVI.

AMA i*n*i te oru, ke Jisus el kaskas nu kemwu ma i*n*i tari, el fwak nu sin met tumal lutlut,

2 Komwos etu tu ke tukin len luo kofwo lun alukela, *a* Mwen nutin met fwa tukakinyukyuk in uniye on ke *s*aksi*n* sugo.

3 Na leum tol, *a* met *sim*, *a* matu lun met elos tukeni nu in lom mwowo si lun leum tol, *pan*-*pan* Kaiafas,

4 *A* elos tukeni kaskas fuka elos fwa es Jisus ke kiapu, *a* unilye.

5 *A* elos fwak, Tiu ke kofwo, tu metu elos tukeni papu koluk.

6 *A* ke Jisus el mutu yin Beteni, in lom sin Saimon met lepu,

7 Sie mutan el tuku nu yurol wis boken alabastu lun *kuar* mwowo si, *a* el okuya nu fwin *siu*fwel, ke el mutu *mono*.

8 *A* ke met tumal lutlut liye, elos *sruna* lanu, fwaka*n*, Efwo ku sisla ma *ini*?

9 Tu *kuar* *ini* kut fwin kitakot met ke puspis, *a* kitala nu sin met sigasrup.

10 Ke Jisus el etu, el fwak nu selos, Efwo komwos ku lokoluke mutan si? tu el oru me orek mwowo nu sik.

11 Tu met sigasrup mutu yuromwos ma patpat; *a* *na* [illegible] mutu yuromwos ma patpat.

12 Tu ke el okuya *kuar* *ini* nu fwin monuk, el oru ke mas luk.

13 Payinu *na* fwak nu *sum*wos, Yin nu kemwu met luti mwo *sasu* *ini* in fwa[illegible]u kemwu, elos fwa kaskas ma *ini* ma mutan si *ini* oru in akulunilye.

14 Na sie sin *sinul* luo, pan*pan* Judas Iskariot, el *som* nu yurol leum tol,

15 *A* fwak, mea komwos moli nu sik, *a* *na* fwa asalot nu yuromwos? *A* elos tukakuna*n* nu sel moni tol*nul*.

16 *A* tukin pal*sa* el *suk* pal mwosi in tukakunulak.

17 Ke len si metu kofwo lun bred tiu pulol, met lutlut elos tuku nu yurol Jisus, fwak nu sel, Oiya an kom lun*som* kut in ako nu *sum* in *mono* alukela?

18 *A* el fwak, *Som* nu yin met mutu we nu sin sie met, *a* fwak nu sel, Met luti el fwak, Pal si luk akurun *ini*; *na* lun*sik* in oru alukela in lom *sum* wi met tumuk lutlut.

19 *A* met lutlut elos oru oanu Jisus el oru nu selos; *a* elos orek ako alukela.

20 Ke eukela, el mutu yurin *sinul* luo.

21 *A* ke elos *mono*, el fwak, Payinu *na* fwak nu *sum*wos, tu sie *sum*wos a tukakinyukyuk.

22 *A* elos pakomutu ma lulap, *a* mutamwauk in takla siyuk sel, Leum, ka *su* *na*?

23 *A* el tupokoa*n* *a* fwak, El *su* wiyu *susni* paul in ale si, el *ini* a tukakunyukyuk.

24 Mwen nutin met el *som* oanu ma *si*misla ke el: we koluk lanu sin met *su* tukakunulak Mwen nutin met! mwo nu sin met *ini* el fwin tiu *isusla*.

25 Na Judas, su tukakunulak, el tupokoa*n* *a* fwak, Rabbai, *su* *na*? El fwak nu sel, kom fwakla.

26 *A* ke elos *mono*, Jisus el es bred, *a* ali, *a* [illegible]nsalik, *a* *sun* nu sin met lutlut, *a* fwak, es, *mono*; ma *ini* monuk.

27 *A* el es kup, *a* *sun* kulu, *a* *sun* nu selos, fwaka*n*, Komwos nu kemwu nim mao:

28 Tu ma *ini* sak lun mwilkas *sasu*, ma okoila ke met puspis in esla ma koluk.

29 *A* *na* fwak nu *sum*wos, Na

fwa tiu nim tuko fwako lun fain ini, nu ke len si tuko ke na wi komwos nim ma sasu in togusaï lun Papa tumuk.

30 A ke elos on sugo on, elos somla nu fwin aol Olifs.

31 Na Jisus el fwak nu selos, Komwos nu kemwu tugulkul fon si ini ke na: tu ma simisla, Na fwa uni sropu, a kutu sip lun unen elos fwas eliknu.

32 A tuko ke na siefwil molyuk, na met komwos tuk fwas nu yin Galili.

33 Pitu el tupokoan a fwak nu sel, Elos nu kemwu fwin tugulkul ke ium, na tiu tugulkul nu tuk.

34 Jisus el fwak nu sel, Payinu na fwak nu sum, Tu fon si ini, met mwon sisa kakla tuk, kom a fwa laflafwekinyu ka tolu.

35 Pitu el fwak nu sel, Na fwin wi kom nu mise, na tiu laflafwekin kom. Met lutlut nu kemwu fwak ouyape.

36 Na Jisus el oelulos fwas nu an si panpan Getsemane, a fwak nu sin met lutlut, Komwos mutu ini, ke na som nu ino a pre.

37 A el es oelul Pitu, a mwen luo nutin Sebedi, a mutamwauk in asor a toas lanu.

38 Na el fwak nu selos, Nunik in asor lulap, nu ke mise: komwos mutu ini, a wiyu.sano.

39 A el fwas nu met kutu, a fwok siufwi, a pre, fwakan, O Papa tumuk, kom fwin ku ke ma ini, lela kup si ini lun fwas alikiyuwot! fwin tiu ou ini, tiu ou na lunsik, a ou kom.

40 A el fwas nu yurol met lutlut, a konoelosyuk la motul, a el fwak nu sel Pitu, Mea! komwos tiu ku in wiyu sano ke auu si?

41 Sano, a pre, tu komwos tiu ilyuk nu in mel: payi nun lunsi, a ikwe munas.

42 El siefwilpe som pal si akluo, a pre, fwakan, O Papa tumuk, kup si ini fwin tiu fwala likiyu, a na numla, na oru oanu kom lunsom.

43 A el tuku a konoelosyuk la siefwil motul: tu mutalos toas.

44 A el fwas luk elos, a siefwilpe somla, a pre pal si aktolu, kaskas ou metu.

45 Na el tuku nu yurin met tumal lutlut, a fwak nu selos, Tari, komwos motul, a monle; liye, auu si tuku, a Mweñ nutin met tukakinyukyuk nu in poun met koluk.

46 Tukakak, kut som: liye, el tuku su tukakinyukyuk.

47 Ke el kaskas ini, liye, Judas, sie sin sinul luo, el tuku, a met puspis tukeni oelul, wis kutu kutlas a sak, yurolos mi met tol a matu lun met.

48 A el su tukakunulak sun akul si nu selos, fwakan, El su na nok, el nu, srukilye.

49 A kiten misini el tuku nu yurol Jisus, a fwak, Pain kom, Rabbai; a nokol.

50 A Jisus el fwak nu sel, Kawuk, efwo kom ku tuku? Na elos tuku filiye paolos ke Jisus, a es el.

51 A liye, sie selos oelul Jisus asroala paul, a fwauk kutlas, a pakal met kulansap lun met tol, a otala sral.

52 Na Jisus el fwak nu sel,

Siefwil isunye kutlas nutom nu yin on we: tu elos nu kemwu su es kutlas fwa mise ke kutlas.

53 Ya kom tiu nunku mu tu na tiu ku in siyuk sin Papa tumuk, a el fwa ini sipamu nu sik lipufon lisun sinul luo a yok kutu?

54 Fwin ou ini fuka ma simisla payikin, tu a ma oru ou ini?

55 Ke auu si ino Jisus el fwak nu sin met puspis tukeni, Ya komwos fwas liki oanu nu sin met pusupus, ke kutlas a saku in esyu? Pinanu len na mutu yuromwos in luti in imwen ali, a komwos tiu srukiyuwi.

56 A ma nu kemwu ma ini oru, tu ma simisla lun met palu fwa payikin. Na met tumal lutlut nu kemwu fwas luk el, a kainla.

57 A elos su srukilye Jisus kolol nu yurin Kaiafas met tol, yin mwolil met sim a matu.

58 A Pitu el fwas tukol lusela'l, nu lom sin met tol, a ilyuk nu we, a mutu yurin met tutafpo in liye masi tuko.

59 A met tol, a matu, a mwolil nu kemwu, elos suk met silo lainul Jisus, ou tu elos fwa unliye;

60 A elos tiu konoiok: a met silo ma puspis tuku, elos tiu konoiok sie. Masi tuko met silo luo eltal tuku,

61 A fwak, Elu fwak, Na ku in kanaosla imwen ali lun God, a in musa mao ke len tolu.

62 A met tol el tuyuk, a fwak nu sel, Ya wanin nu ma kom tupokot? Mea eltal a fwak lain kom?

63 A Jisus el misla tiu kas. A met tol el tupokoan a fwak nu sel, Na mu mwo kom fulakin ke God mol, tu kom fwak nu ses la payi ku sitou, kom Kraist Mwen natal God.

64 Jisus el fwak nu sel, Kom fwakla: kute pe na fwak nu sumwos, Nu tuk komwos fwa liye Mwen nutin met mutu on le paul leyut lun ku, a tuku in pukunien kosao.

65 Na met tol el salik nuknuk lal, fwakan, El kaskas enum; efwo kut ku suk kutenu met lo? liye, ini komwos lon enum lal.

66 Mea komwos nunku? Elos tupokoan a fwak, El fwanauk el a la mise.

67 Na elos ani in mutal, a fus k'el, a kutenu puklul,

68 Fwakan, Kraist, polyauk nu ses, Su ini kom wun?

69 A Pitu el mutu liki nu in fokil lulap, a mutan fwos el tuku nu yurol, fwakan, Kom pe oelul Jisus lun Galili.

70 A el laflafwekin ye mutalos nu kemwu, fwakan, Na tiu etu ma kom fwaku.

71 A ke el fwas liki nu in sraumwalsis, sienu liyel, a fwak nu selos su mutanu ino, Ele pe oelul Jisus lun Nasaret.

72 A el siefwilpe laflafwekin ke fulakin pusupas, Na tiu etu met san.

73 A kutu pal tuk elos su tu apkurun, tuku a fwak nu sel Pitu, Payinu kom pe sie selos; tu kaskas lom orek kom fwolnu.

74 Na el mutamwauk in kaskas koluk a fulakin pusupas, Na tiu etu met san. A kiten misini mwon sisa kakla.

75 Na Pitu el asamak ma kas

lun Jisus, ma el fwak nu sel, Kom fwa lafllafwekinyu pal tolu met mwon sisa kakla tuk. *A* el fwas liki, *a* tunnu tunnu.

SIUF XXVII.

KE lututan, met tol *a* matu lun met elos nu kemwu tukeni kaskas lainul Jisus in unilye.

2 A ke elos kopurilye, elos kolol la, *a* wiselak nu yurol Pontius Pailat leum si.

3 Na Judas, *s*u tukakunulak, ke el liye tu elos lus el la, el *s*ifwanu auliyuk, *a* siefwilpe wis ipen moni tolnul nu sin met tol *a* matu,

4 Fwaka*n*, *N*a orek ma koluk, tu *n*a tukakunulak sa payi. *A* elos fwak, Mea ma i*n*i nu *s*es? kom liau*n* ma i*n*i.

5 *A* el sisot ipen moni nu in imwen ali, *a* *s*omla, *a* lok*s*akla.

6 *A* met tol elos esak ipen moni, *a* fwak, Tiu payi tu kut filiye mao nu in tatu, tu ma i*n*i mol sa.

7 *A* elos tukeni kaskas, *a* mol ima si lun pottu ke mao, in pukinye met*s*a.

8 Tu ou i*n*i ima si i*n*i elos pa*n*pa*n* Ima lun sa, nu ke len si i*n*i.

9 Na payikin kutu ma Jeremi met palu polyi, fwaka*n*, *A* elos es ipen silfu moni tolnul, ma elos nunku me mol lal, *s*u elos mwen nutin Israel fwak me mol lal;

10 *A* asu*n* mao in mol ima si lun pottu oanu Leum el oramu nu sik.

11 *A* Jisus el tu ye mutun leum: *a* leum el siyuk sel, fwaka*n*, Ya kom Togusa lun Jus? *A* Jisus el fwak nu sel, Kom fwakla.

12 *A* ke met tol *a* matu kou nu sel, el tiu tupokoa*n*.

13 Na Pailat el fwak nu sel, Ya kom tiu lo*n* kutu ma puspis elos orek ma lo lain kom?

14 *A* el tiu tupokoa*n* nu sel nu ke sie kas; oanu tu leum el lut lulap.

15 *A* ou metu ke kofwo leum el tulala nu sin metu kopuri si, *s*u elos lu*n*selos.

16 Na met kopuri si os yurolos koluk lanu, *e* Barabbas.

17 Tu ou i*n*i, ke elos tukeni, Pailat el siyuk selos, ka *s*u komwos lu*n*somwos tu *n*a tulala nu *s*umwos? Barabbas, ku Jisus *s*u elos pa*n*pa*n* Kraist?

18 Tu el etu tu elos *s*ok sel esalak.

19 Ke el mutu in mwol lin leum, mutan ki*e*l sipu nu sel, fwaka*n*, Wa*n*in ma kom oru nu sin met payi si i*n*o; tu *n*a toninfo*n* ma lulap len si i*n*i in memi ke el.

20 *A* met tol *a* matu elos papu met puspis tukeni tu elos siyuk Barabbas, *a* unilye Jisus.

21 Leum el tupokoa*n* *a* fwak nu selos, *S*u ka seltal komwos lu*n*somwos *n*a in tulala nu sumwos? Elos fwak Barabbas.

22 Pailat el fwak nu selos, Na mea *n*a oru nu sel Jisus, *s*u elos pa*n*on Kraist? Elos nu kemwu fwak nu sel, Unilye on ke *s*aksi*n* sugo.

23 *A* leum el fwak. Efwo, meu ma koluk ma el oru? *A*

elos wowoyuk pusliki, fwakan, Unilye on ke saksin sugo.

24 Ke Pailat el liye tu el koflanu oru kutu mao, tu elos la orek fukurkur kutu, el es kof, a tanla paul ye mutun met puspis tukeni, fwakan, Na tiu koluk ke sa lun met payi si ini: komwos liye.

25 Na met e nu kemwu tupokoan a fwak, Sa'l on fwus, a on tulig natas.

26 Na el tulala Barabbas nu selos: a ke el srunlul Jisus, el esalak in uni on ke saksin sugo.

27 Na met meun lun leum elos wis Jisus nu in fokil lulap, a met meun nu kemwu elos tukeni tuku nu yurol.

28 A elos sarukla nuknuk lal, a nukmulan nuknuk sisa kati.

29 A ke elos orek tefuro in kokol si, elos filiye fwin iufwel, a a in le paul leyut: a elos epas ye mutal, a aksruksrukal, fwakan, Pain, Togusa lun Jus!

30 A elos anel, a es a a srunil fwin siufwel.

31 A ke elos aksruksrukal tari, elos sarukla nuknuk kati, a nukmulan nuknuk lal, a kolol la in uni on ke saksin sugo.

32 A ke elos fwas liki, elos konoiok met si Sairini, el Saimon: elos ora'l lun wis saksin sugo.

33 Ke elos tuku nu yin si e Golgota, oanu ma, yin si sri in siuf,

34 Elos asun nu sel finigu lun nim, wi a toeni: a ke el pulakin, el sanes nim.

35 A elos unilye on ke saksin sugo, a eselik nuknuk lal, koto srufwe; tu oru payikin ma met palu polyi, elos eselik nuknuk luk yurolos, a on fwin sienu nuknuk luk elos orek koto srufwe.

36 A elos mutanu sanol ino;

37 A filiye yu tun siufwel, ma tukakunulaku simisla EL INI JISUS TOGUSA LUN JUS.

38 Na met pusupas luo oelul uniye on ke saksin sugo; sie on leyut, a sie on lesi.

39 A elos su fwas alukela kaskas enum nu sel, ososokla siufwelos,

40 A fwakan, kom su kanaosla imwen ali, a musa in len tolu, kom sifwanu moli kom. Kom fwin Mwen natal God fwuni ke saksin sugo.

41 Ouyape met tol a met sim a matu elos aksruksrukal, fwak,

42 El molula kutenu, el koflanu mol el la. El fwin Togusa lun Israel, lela lun fwuni ke saksin sugo ini, a kut fwa lalalfunol.

43 El fonyun sel God; lela lun esal ini, el fwin lunsel esal: tu el fwak, Na mwen natal God.

44 A met pusupas luo, su oelul uniye on ke saksin sugo, eltal kas ko pe nu sel.

45 A auu si akonkos nu ke auu si akeu fwal e nu kemwu los lanu.

46 A akurun auu akea Jisus el wowoyuk ke pusral lulap, fwakan, Ilai, Ilai, lama sabaktanai? oanu fwak, God luk, God luk, efwo kom ku fwas likiyu?

47 Kutu selos su tu ino, ke elos lon, elos fwak, El ini pannol Ilaias.

48 A kiten misini sie selos kasus, a es insral, a nakla finigu,

a filiye ke a sugo, *a sun* nu sel lun nim.

49 Kutenu fwak, Nimit oru, kut a liye la Ilaias el a la tuku in mol el la.

50 Jisus, ke el siefwil wowoyuk ke pusral lulap, el asuk *n*un.

51 *A* liye, nuknuk lisu*n* in imwen ali sasalik ip luo lu*n*inu nu ten ; *a* fwalu rarar, *a* eotu mulpelik ;

52 *A* luf kiin mas elos igakla; *a* manol puspis lun kristun *s*u motul, elos molyuk,

53 *A* fwas liki luf kiin mas tukin pal si ke el molyuk, *a* elos *s*om nu yin mutal met mutu we, *a* sikmi nu sin met puspis.

54 *A* met senturion, *a* elos *s*u oelul, *s*anol Jisus, ke elos liye fwal rarar ; *a* kutenu i*n*o ma orala, elos *sanen* ma lulap, fwakan, Payinu el i*n*i Mwen natal God.

55 *A* mutan puspis mutu we, liye an lusla, elos *s*u fwas tukol Jisus Galili mi, oru nu sel :

56 Meri Magdalin oelulos, *a* Meri kien Jems *a* Joses, *a* nine kien tulig nutin Sebedi.

57 Ke eukela, met gasrup lun Arimatia, *e* Josep, *s*u wi pe met tumal lutlut lun Jisus :

58 El fwas nu yurol Pailat, *a* *n*usi manol Jisus. Na Pailat el *s*ap in a*s*u*n* manol.

59 *A* ke Josef el esla manol, el lomani mao in nuknuk linen nasnas,

60 *A* filiye mao in lufun mas *s*asu si lal, ma el tufla in eotu : *a* el epusa*n* eot lulap si nu ke mutun pot lufun mas si, *a* *s*omla.

61 *A* Meri Magdalin, *a* sienu Meri, mutu i*n*o tulonot lufun mas si.

62 *A* len si tuko, ma tukin len si lun ako, met tol *a* met Farisi elos tukeni nu yurol Pailat,

63 Fwaka*n*, Leum, kem esamak tu met kusuinkas i*n*o fwak, ke el mol, Tukin len tolu *n*a fwa siefwil molyuk.

64 Ou i*n*i kom *s*ap in liau*n* ma mwowo lufun mas si nu ke len si ak tolu, fwin tiu ou i*n*i met tumal lutlut elos a tuku in fo*n*, *a* pus el la, *a* fwak nu sin metu, El molyuk : *a* ma kusuinkas tuk koluk liki ma kusuinkas met.

65 Pailat el fwak nu selos, Met *s*ano os yuromwos : komwos fwala, *a* oraun akkeyu oanu komwos etu.

66 *A* elos *s*om, *a* orala lufun mas si ma mwowo, tawuna*n* eot si, *a* filiye met *s*ano.

SIUF XXVIII.

TAFIN fo*n* tuk lun sabbat, akurun lenelik len si umet ke wik, Meri Magdalin, *a* sienu Meri, eltal tuku in liye lufun mas si.

2 *A*, liye, rarar lulap : tu lipufon si lun Leum sikmi in kosaoemi, *a* tuku *a* epusla eotse liki mutun pot, *a* el mutu fwe.

3 Mutal oanu *s*arom, *a* nuknuk lal fwosfwos oanu wiaoa :

4 *A* ke *sanen* sel met *s*ano elos rarar, *a* oanu met mise.

5 *A* lipufon el tupokoa*n* *a* fwak nu seltal mutan, Komtal tiu *sanen* : tu *n*a etu tu komtal *s*uk Jisus, *s*u uniye on ke *s*aksi*n* sugo met.

6 El tiu os *ini*: tu el molyuk, oanu el fwak. Fwasu, liye an ya Leum on nu we.

7 *A* fwasot aksaya, *a* luti nu sin met tumal lutlut tu el molyuk; *a*, liye, el fwas met komtal tuk nu yin Galili; *ino* komtal fwa liyel: liye, *n*a fwak nu *sum*tal.

8 *A* eltal akpuspusye fwas liki lufun mas si, ke *sanen a enun* lulap, *a* eltal kasus in fwak nu sin met tumal lutlut.

9 *A* ke eltal *som* in fwak nu sin met tumal lutlut, liye, Jisus el *s*unoltal, fwaka*n*, Pain komtal. *A* eltal tuku *a* sruukia nial, *a* ali nu sel.

10 Na Jisus el fwak nu seltal, Nikmit *sanen*: komtal *som* fwak nu sin ma lik, tu elos *som* nu yin Galili, *a ino* elos fwa liyeyu.

11 *A* ke eltal *som*, liye kutu sin met *s*ano elos tuku nu yin met mutu we, *a* luti nu sin met tol ma nu kemwu ma orala.

12 *A* ke elos wi matu tukeni mwolil, *a* nunek kas, elos *sun* moni puspis nu sin met meun,

13 Fwaka*n*, Komwos fwak, Met tumal lutlut elos tuku ke fo*n*, *a* pus el la ke kut motul.

14 *A* leum fwin lo*n* ma *ini*, kut fwapapu nu sel, *a* orek komwos in tiu *sanen*.

15 *A* elos es moni, *a* oru oanu elos luti nu selos: *a* kas si *ini* met Jus elos kaskaskin nu ke len si *ini*.

16 Na met tumal lutlut si*n*ul *sie* elos *s*om nu yin Galili, nu fwin aol ya Jisus el orau*n* nu selos.

17 *A* ke elos liyel, elos ali nu sel: *a* kutu silalalfu*n*i.

18 *A* Jesus el tuku *a* kaskas nu selos, fwakan, Ku e nu kemwu etuku nu sik in kosao *a* fwalu.

19 Tu ou *ini* komwos *s*om, *a* luti nu sin met fwal e nu kemwu, baptais elos la in el Papa, *a* Mwen, *a* Nun Mutal;

20 Luti nu selos in liau*n* oru ma nu kemwu ma *n*a *s*apkin nu *s*umwos: *a*, liye, Na wi komwos ma patpat, nu ke safla fwalu. Amen.